

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/9928. számú
törvényjavaslat
a felnőttképzésről**

**Előadó: Dr. Matolcsy György
nemzetgazdasági
miniszter**

Budapest, 2013. február

2013. évi ... törvény a felnőttképzésről

Annak érdekében, hogy a hazánkban élő személyek meg tudjanak felelni a gazdasági, kulturális és technológiai fejlődés kihívásainak, eredményesen kapcsolódhassanak be a munka világába, sikeresek lehessenek életük során, és a felnőttkori tanulás és képzés segítségével az életvitel minősége javulhasson, szükség van a szakmai, a nyelvi és a támogatott képzések szervezettségének növelésére, tartalmuk minőségének és megvalósításuk ellenőrzésének erősítésére. E célkitűzések elérése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1. A törvény személyi és tárgyi hatálya

1. §

(1) E törvény hatálya kiterjed

- a)* a felnőttképzésben részt vevő és a felnőttképzést kiegészítő tevékenységet igénybevevő felnőttre,
- b)* a tankötelezettsége teljesítése mellett felnőttképzésben is részt vevő – az *a)* pont hatálya alá nem tartozó – személyre,
- c)* a felnőttképzési tevékenységet folytató jogi személyekre, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságokra, egyéni cégekre, egyéni vállalkozókra, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézményre,
- d)* a felnőttképzési szakértőkre és felnőttképzési programszakértőkre,
- e)* a gazdasági kamarákról szóló törvény alapján megalakított Magyar Kereskedelmi és Iparkamarára (a továbbiakban: kamara), valamint a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamarára (a továbbiakban: agrárkamara),
- f)* a támogatást nyújtóra,
- g)* a gyakorlati képzést szervező és a gyakorlati képzést folytató szervezetre,
- h)* az állami szakképzési és felnőttképzési szervre (a továbbiakban: hatóság),
- i)* az Oktatási Hivatal Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központjára (a továbbiakban: NYAK).

(2) E törvény alkalmazásában felnőttképzési tevékenység az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott jogalanyoknak az (1) bekezdés *a)* és *b)* pontjában meghatározott természetes személyek iskolarendszeren kívüli képzésére irányuló tevékenysége, amely az (5) bekezdésben foglaltak kivételével

- a)* a szakképzésről szóló törvény szerinti, állam által elismert szakképesítés (a továbbiakban: OKJ szerinti szakképesítés) megszerzésére irányuló szakmai képzés,
- b)* az *a)* pont hatálya alá nem tartozó, támogatott egyéb szakmai képzés,

c) általános nyelvi képzés és támogatott egyéb nyelvi képzés,

d) az *a)-c)* pont hatálya alá nem tartozó, támogatott egyéb képzés

lehet.

(3) E törvény alkalmazásában – a (2) bekezdésben foglaltakon kívül – felnőttképzési tevékenység az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott jogalanyoknak a (2) bekezdés *b)-d)* pontja szerinti nem támogatott képzési tevékenysége, amennyiben a jogalany a képzést e törvényben foglaltak alapján szervezi.

(4) A felnőttképzés e törvényben nem szabályozott kérdéseiben a szakképzésről szóló törvény, a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény, valamint a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(5) E törvény hatálya – a 23. § (1)-(3) bekezdésben, a 25. §-ban, a 26. § *a)* és *d)* pontjában foglaltak kivételével, a (6)-(7) bekezdésben foglalt eltéréssel – nem terjed ki

a) a honvédelemért, a büntetés-végrehajtásért, a rendészetért és a katasztrófa elleni védekezésért, valamint a polgári titkosszolgálatok irányításáért felelős miniszter felelősségi körébe tartozó, a hivatásos beosztások betöltésére jogosító szakképzések és szakmai képzések körébe tartozó egyéb képzésekre és továbbképzésekre, valamint a vállalkozás keretében végezhető tevékenységek végzésére felkészítő képzések kivételével a kényszerintézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására is felkészítő képzésekre és továbbképzésekre,

b) az (1) bekezdés *c)* pontjában meghatározott jogalanyok képzési tevékenységére, amennyiben az nem minősül a (2)-(3) bekezdés szerinti felnőttképzési tevékenységnek, továbbá e jogalanyoknak az OKJ szerinti szakképesítés megszerzésére irányuló és az államilag elismert nyelvvizsgára felkészítő képzések befejezését követő vizsgaszervezésre és vizsgáztatásra irányuló tevékenységére,

c) a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló törvény szerint létrejött jogi személyre, kivéve, ha a szakképzésről szóló törvény, a nemzeti köznevelésről szóló törvény, vagy a nemzeti felsőoktatásról szóló törvény hatálya alá tartozik, és e törvény hatálya alá tartozó felnőttképzési tevékenységet folytat, vagy az alapítása kizárólag ilyen tevékenység folytatása céljából történik,

d) a közszolgálati tisztviselőkről szóló törvény alapján szervezett képzésre, továbbképzésre,

e) az egészségügyről szóló törvény szerinti ágazati szakmai képzésekre,

f) a pedagógus továbbképzésről, a pedagógus szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló kormányrendelet alapján szervezett továbbképzésre,

g) a kultúráért felelős miniszter által akkreditált, tanfolyam jellegű szakmai továbbképzésekre,

h) a hatósági jellegű képzésekre,

i) az állami felnőttképzési intézmény jogszabályban meghatározott kötelező állami feladatai ellátásának keretében szervezett képzéseire.

(6) Az (5) bekezdés *a)* és *d)-i)* pontjaiban foglalt képzésekről a képzés szabályozásáért felelős miniszter adatot szolgáltat a hatóság részére. Az adatszolgáltatás a képzés megnevezését, valamint a képzés szervezésére jogosult intézmény nevének és székhelyének megjelölését tartalmazza.

(7) E törvény 21. § (4) bekezdését az (5) bekezdés *a)-b)* és *d)-i)* pontjaiban foglalt képzési tevékenységet végzőkre is alkalmazni kell.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában:

1. *általános nyelvi képzés*: az Európa Tanács Közös Európai Referenciakeretben ajánlott hatfokozatú rendszer szintjeiben megfogalmazott követelmények teljesítésére irányuló, további kimeneti szintekre osztott nyelvi képzés;

2. *bemeneti kompetencia*: a képzés megkezdéséhez szükséges kompetencia;

3. *bemeneti kompetencia-mérés*: a bemeneti kompetenciával való rendelkezést igazoló dokumentum hiánya esetén annak felmérése, hogy a képzésre jelentkező birtokában van-e azoknak a kompetenciáknak, amelyek a képzés megkezdéséhez és annak sikeres elvégzéséhez feltétlenül szükségesek;

4. *egyéb képzés*: olyan képzés, amely az általános műveltség növelését, vagy megnevezhető szakképesítéshez nem köthető kompetenciák fejlesztését célozza, hozzájárul a felnőtt személyiségének fejlődéséhez, a társadalmi esélyegyenlőség és az állampolgári kompetencia kialakulásához;

5. *egyéb szakmai képzés*: olyan, államilag el nem ismert képesítés megszerzésére irányuló képzés, amely valamely foglalkozás, munkakör vagy munkatevékenység végzéséhez szükséges kompetencia megszerzésére, fejlesztésére irányul és nem a 15. pont szerinti hatósági jellegű képzés;

6. *elméleti tanóra*: a képzésnek a megszerezni kívánt képesítéshez, kompetenciához szükséges elméleti tudás megszerzését biztosító, 45 percet elérő időtartamú egysége;

7. *előzetes tudás mérése*: annak felmérése, hogy a képzésre jelentkező dokumentumokkal nem igazolt tanulmányai vagy megszerzett gyakorlati tapasztalatai alapján képes-e a képzés során elsajátítandó tananyagegység követelményeinek teljesítésére, amelynek eredményeként a követelmények megfelelő szintű teljesítése esetén a tananyagegység elsajátítására irányuló képzési rész alól a képzésre jelentkezőt fel kell menteni;

8. *felnőttképzést folytató intézmény*: az 1. § (1) bekezdés *c)* pontja szerinti jogalany, ha az 1. § (2) bekezdésben meghatározott képzésre irányuló tevékenységet e törvény szerint kiadott engedély alapján folytatja;

9. *felnőttképzést kiegészítő tevékenység*: olyan tevékenység, amely a felnőttképzésben folytatott képzések egyénre szabott kialakításának elősegítésére, a képzés hatékonyságának javítására vagy a munkavállalás elősegítésére irányul;

10. *felnőtt*: a felnőttképzésben részt vevő természetes személy, aki a nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján a tankötelezettségét teljesítette;

11. *fogyatékos felnőtt*: a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 4. § a) pontjában meghatározott, a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló kormányrendeletben szereplő mértékű fogyatékosággal rendelkező személy, amennyiben e törvény alkalmazásában felnőttnek minősül;

12. *gyakorlati képzés*: a képzés azon része, amely a megszerezni kívánt képesítéshez, kompetenciához szükséges ismeretek gyakorlatban történő alkalmazását, magatartásformák, készségek fejlesztését, elsajátítását biztosítja;

13. *gyakorlati képzést folytató*: az a szervezet, amely a gyakorlati képzési tevékenységet ténylegesen megvalósítja;

14. *gyakorlati képzést szervező*: a gyakorlati képzés feltételeinek biztosításáért felelős szervezet, amely lehet a gyakorlati képzés folytatója is;

15. *hatósági jellegű képzés*: jogszabályban szabályozott tartalmú és célú olyan, az Országos Képzési Jegyzékben (a továbbiakban: OKJ) nem szereplő képesítés megszerzésére irányuló képzés, amelynek eredményeként dokumentum kiadására kerül sor, és e dokumentum hiányában jogszabályban meghatározott tevékenység, munkakör nem folytatható, nem tölthető be, vagy tevékenység, munkakör a képzést megelőző szakmai szinthez képest magasabb követelményeknek megfelelően folytatható, tölthető be, vagy a dokumentum a képzésben részt vevő számára a képzést megelőző állapothoz képest többletjogosultságot biztosít jogszabályban meghatározott tevékenység, munkakör végzésével, betöltésével összefüggésben;

16. *iskolarendszeren kívüli képzés*: olyan képzés, amelynek résztvevői nem állnak a képző intézménnyel – a nemzeti köznevelésről szóló törvényben vagy a nemzeti felsőoktatásról szóló törvényben meghatározott – tanulói vagy hallgatói jogviszonyban;

17. *képzési forma*: az egyéni felkészülés, a csoportos képzés és a távoktatás;

18. *képzési tevékenység*: szervezeten megvalósuló, célirányos kompetenciakialakítás és kompetenciafejlesztés;

19. *konzultáció*: az elsajátítandó ismeret átadását, megerősítését elősegítő, a képzésben részt vevő felnőtt(ek) és az oktató, tutor közötti megbeszélés, amely elektronikus úton is megvalósulhat;

20. *kompetencia*: a felnőttképzésben részt vevő személy azon ismereteinek, készségeinek, képességeinek, magatartási, viselkedési jegyeinek összessége, amely által a személy képes lesz egy meghatározott feladat eredményes teljesítésére;

21. *modul*: a képzési program olyan képzési tananyagegysége, amely egy logikailag összetartozó ismeretanyagnak önállóan kezelhető, meghatározott személyi és tárgyi feltételekkel rendelkező, mérhető kimenetű, önállóan is tanítható része. A modul ismeretanyagának elsajátítását követően a képzésben részt vevő személy képes lesz az ismereteket, készségeket, képességeket, tulajdonságokat meghatározott szinten alkalmazni, illetve további tanulmányai során felhasználni;

22. *moduláris rendszer*: meghatározott, összekapcsolható egységekből, modulokból álló képzési program, tananyag, amely lehetővé teszi a képzés kimeneti követelményének teljesítéséhez szükséges ismeretek részenkénti elsajátítását, biztosítja a szakmák, képzési szintek közötti átjárhatóságot, az eltérő tudásszintekhez, munkatapasztalatokhoz való alkalmazkodást, a képzések különböző irányú specializálását. A modulok egymáshoz illesztésével, cseréjével különböző moduláris képzési programok, tananyagok állíthatók össze;

23. *tananyagegység*: a képzési program felépítését adó, önálló tartalommal bíró képzési egység;
24. *támogatást nyújtó*: a 23. § (1) bekezdésben megjelölt források felett rendelkezni jogosult szervezet, amellyel a támogatott a pénzeszközök képzési célú felhasználására támogatási szerződést köt;
25. *támogatott képzés*: részben vagy egészben központi költségvetési vagy európai uniós forrás terhére megvalósuló képzés;
26. *távoktatás*: az oktatásnak az a formája, ahol a résztvevő a képzési idő több mint felében egyedül, önállóan, a távoktatási tananyagba épített iránymutatás mellett tanul, a képzési idő kevesebb mint felében pedig konzultációkon vesz részt. Az elsajátítási folyamat önálló megvalósításához szükséges tananyaghoz, felmérő és útmutató anyagokat tartalmazó tanulócsomagot a képző intézmény bocsátja rendelkezésére. A konzultációkon, amelyek a kapcsolattartás bármely formájában – különösen személyes megbeszélés, internet, telefon – megvalósulhatnak, a résztvevők az önállóan szerzett ismereteiket pontosítják, illetve elmélyítik. A távoktatás minden fázisát infokommunikációs technológiai adathordozók felhasználása is segítheti.

II. Fejezet

A felnőttképzési tevékenységhez kapcsolódó eljárás és intézményrendszer

3. A felnőttképzési tevékenység folytatásának engedélyezése

3. §

- (1) Az 1. § (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározott jogalanyok felnőttképzési tevékenységet akkor folytathatnak, ha megfelelnek az e törvény, valamint a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban foglalt feltételeknek. Felnőttképzési tevékenység határozatlan időre szóló engedély (a továbbiakban: engedély) birtokában végezhető. Az engedély célja, hogy a felnőttképzést folytató intézmény a felnőttképzési tevékenységét az e törvényben, valamint a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott magasabb minőségi követelményeknek megfelelően végezze.
- (2) Az engedély kiadására, módosítására, kiegészítésére irányuló kérelmet, vagy az engedély kiegészítésére irányuló bejelentést a hatóságnál kell benyújtani. Az engedélyezési eljárásra egyebekben a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni azzal, hogy a hatóság az engedély kiadására, módosítására vagy kiegészítésére irányuló kérelemről hatvan napon belül dönt, míg a bejelentés alapján az engedélyt a bejelentést követő tizenöt napon belül kiegészíti. Az engedély kiegészítésének bejelentés alapján történő eseteit az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet állapítja meg.
- (3) Az (1)-(2) bekezdésben foglalt rendelkezést a felnőttképzési tevékenységnek a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvény szerinti szabad szolgáltatásnyújtás jogával rendelkező szolgáltató határon átnyúló szolgáltatásnyújtás keretében történő folytatására is alkalmazni kell.
- (4) A (2) bekezdésben foglalt kérelem vagy bejelentés benyújtásával egyidejűleg a képző intézmény a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) rendeletében meghatározott mértékű igazgatási szolgáltatási díjat köteles fizetni.
- (5) Az állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény esetén a (2) bekezdés szerinti kérelmet és bejelentést az intézmény nyújtja be a hatósághoz.

4. §

(1) A hatóság – a (3) bekezdésben foglalt kivétellel – szakértői bizottság igénybevételével lefolytatja az engedélyezési eljárást, amelynek alapján az engedélyt kiadja, módosítja vagy kiegészíti. A hatóság az engedély kiadásával az abban szereplő képzések folytatását az 1. § (2) bekezdés *a)-d)* pontja szerinti képzési kör (a továbbiakban: képzési kör) megjelölésével engedélyezi, az engedély módosításával az intézmény engedélyét új képzési körrel bővíti, míg az engedély kiegészítésével az intézmény engedélyében szereplő képzéseit – az engedélyben megjelölt képzési körön belüli – új képzéssel bővíti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti szakértői bizottság tagjait a hatóság által vezetett felnőttképzési szakértői és a kamara által vezetett felnőttképzési programszakértői nyilvántartásban szereplő szakértők közül kell kirendelni azzal, hogy az 1. § (2) bekezdés *c)* pontjában foglalt képzések folytatására irányuló kérelem elbírálása során kizárólag a felnőttképzési szakértői nyilvántartásban szereplő szakértő rendelhető ki.

(3) A hatóság az engedélyezési eljárást szakértői bizottság bevonása nélkül folytatja le, ha a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendelet szerinti OM azonosítóval rendelkező köznevelési intézmény kérelme olyan, az 1. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti képzés folytatására irányul, amelynek szakképesítése szerepel az intézmény hatályos alapító okiratában. Az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet állapítja meg azon további esetek körét, ahol a hatóság szakértői bizottság bevonása nélkül folytatja le az engedélyezési eljárást.

5. §

(1) A hatóság elektronikus nyilvántartást vezet az engedéllyel rendelkező képző intézményekről. Az engedéllyel rendelkező képző intézmények nyilvántartása

a) a felnőttképzést folytató intézmény

aa) megnevezését, cégjegyzékét vagy nyilvántartását vezető bíróság, hatóság vagy szerv megnevezését, cégjegyzékszámát vagy nyilvántartásba vételi számát, egyéni vállalkozó esetén a vállalkozó nyilvántartását vezető hatóság megnevezését és a nyilvántartásba vétel számát,

ab) székhelyét, a felnőttképzési tevékenység végzésének telephelyét, levelezési címét, telefon és faxszámát, elektronikus levelezési címét, vezetőjének nevét,

ac) adószámát, vagy a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti állami intézményfenntartó központ által fenntartott köznevelési intézmény OM azonosítóját,

ad) adataiban bekövetkezett változást a változás időpontjának megjelölésével,

ae) nyilvántartásba vételi számát és időpontját,

b) az engedéllyel rendelkező képző intézmény nyilvántartásba vételi számából képzett, a képzésekhez tartozó nyilvántartásba vételi számot és az engedély képzési programok szerinti megszerzésének időpontját,

c) a felnőttképzési tevékenység 1. § (2) bekezdés szerinti besorolását, a képzés pontos megnevezését

ca) OKJ szerinti szakképesítés megszerzésére felkészítő képzés esetén a szakképesítés azonosítási számával,

cb) nyelvi képzés esetén a nyelv megjelölésével,

d) a felnőttképzést kiegészítő tevékenység megnevezését,
e) az intézmény nyilvántartásból való törlésének időpontját és okát tartalmazza.

(2) Az engedéllyel rendelkező képző intézmények nyilvántartása nyilvános, a nyilvántartást a hatóság honlapján közzéteszi.

(3) A felnőttképzési tevékenység folytatásához szükséges engedélyezési eljárás és követelményrendszer részletes szabályait, a kérelem és bejelentés adattartalmát és benyújtásának részletes szabályait, az engedéllyel rendelkező képző intézmények nyilvántartásának vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat és a nyilvántartásból való törlés eseteit a Kormányrendeletben határozza meg.

4. A felnőttképzési szakértői rendszer

6. §

(1) Ha e törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály a felnőttképzési szakterületen felnőttképzési szakértő vagy felnőttképzési programszakértő igénybevételét írja elő, vagy az ilyen szakértő igénybevételéhez jogkövetkezményt állapít meg, – az igazságügyi szakértőkről szóló törvény szerint igazságügyi szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő kivételével – szakértőként kizárólag a hatóság vagy a kamara engedélyével rendelkező személy vehető igénybe, valamint a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények csak az ilyen személy igénybevételéhez fűződnek.

(2) A felnőttképzési szakértői tevékenység folytatását a hatóság, felnőttképzési programszakértői tevékenység folytatását – a nyelvi programokra irányuló szakértői tevékenység kivételével – a kamara az erre irányuló kérelem benyújtása alapján engedélyezi annak, aki büntetlen előéletű és nem áll a miniszteri rendeletben meghatározott felnőttképzési szakterületen szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, rendelkezik a kormányrendeletben meghatározott szakmai képesítéssel és szakmai gyakorlattal, és megfelel az ott meghatározott egyéb feltételeknek. A kamara a felnőttképzési programszakértői tevékenység engedélyezése során a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályairól szóló törvény szerinti közigazgatási hatóságként jár el, döntésével szemben bírósági felülvizsgálatnak van helye.

(3) A (2) bekezdés szerinti kérelem benyújtásával egyidejűleg a kérelmező hatósági bizonyítvánnyal igazolja azt a tényt, hogy büntetlen előéletű és nem áll a felnőttképzési szakterületen szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt, vagy kéri, hogy e tények fennállására vonatkozó adatokat a bünygyi nyilvántartó szerv a hatóság vagy a kamara részére – a felnőttképzési szakértői vagy felnőttképzési programszakértői tevékenység engedélyezése iránti kérelem elbírálása céljából benyújtott adatigénylése alapján – továbbítsa.

7. §

(1) A hatóság a 6. § (2) bekezdés szerinti engedéllyel rendelkező felnőttképzési szakértői tevékenység végzésére jogosult személyekről, a kamara a 6. § (2) bekezdés szerinti engedéllyel rendelkező, felnőttképzési programszakértői tevékenység végzésére jogosult személyekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a szakértői tevékenység végzésére jogosult személy természetes személyazonosító adatait. A nyilvántartásból az e törvény szerint nyilvános adatokon

felül adat kizárólag a szakértői tevékenység végzésére való jogosultság igazolása céljából szolgáltatható.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásban szereplő adatokból a hatóság és a kamara a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben meghatározottakon túl honlapján közzéteszi a felnőttképzési szakértő és a felnőttképzési programszakértő

a) értesítési címét,

b) egyéb elérhetőségét, ha hozzájárult annak közzétételéhez,

c) a szakterület megjelölését,

d) engedélye megadásának időpontját.

(3) A hatóság és a kamara az adatokat a szakértőnek a névjegyzékből való kikerülése időpontjától számított öt évig kezeli, ezt követően az adatokat törli. A nyilvántartásban szereplő szakértők adatait a nyilvántartásból kikerült szakértők adataitól elkülönítetten kell kezelni.

8. §

(1) A hatóság és a kamara felnőttképzési szakterületen szakértői tevékenység gyakorlásának időtartama alatt lefolytatott hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi, hogy a felnőttképzési szakértő, illetve felnőttképzési programszakértő

a) rendelkezik-e az e törvényben, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben meghatározott, a tevékenység végzéséhez előírt feltételekkel,

b) tevékenysége megfelel-e az e törvényben, valamint az e törvény felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben foglalt előírásoknak,

c) büntetlen előéletű-e, és nem áll a felnőttképzési szakterületen szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt. A hatósági ellenőrzés céljából a hatóság, valamint a területi kamara adatot igényelhet a bünyügyi nyilvántartási rendszerből. Az adatigénylés kizárólag azon adatra irányulhat, hogy a szakértő büntetlen előéletű-e, valamint a felnőttképzési szakterületen szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás hatálya alatt áll-e.

(2) Az (1) bekezdés alapján megismert személyes adatokat a hatóság és a kamara a szakértő nyilvántartásból való törléséről szóló döntés jogerőre emelkedéséig kezeli.

(3) A felnőttképzési szakértői és felnőttképzési programszakértői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a felnőttképzési szakterületeket, a szakértői tevékenységre irányuló kérelem és a szakértők nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, a kérelemre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket miniszteri rendelet határozza meg.

9. §

(1) A hatóság felnőttképzési szakértőkkel kapcsolatos feladatai megoldásának támogatása, valamint a felnőttképzést folytató intézmények által alkalmazható minőségbiztosítási rendszerek kialakításának elősegítése céljából legalább négy fő felnőttképzési szakértő, továbbá felnőttképzési programszakértő tagokból álló, hattagú Felnőttképzési Szakértői Bizottságot (a továbbiakban: FSZB) működtet.

(2) Az FSZB a hatóságnak a felnőttképzési szakértőkkel és felnőttképzési programszakértőkkel kapcsolatos feladatai ellátásával összefüggésben javaslattevő, véleményező, tanácsadó testületként működik.

(3) Az FSZB megállapítja, hogy a hozzá benyújtott minőségbiztosítási rendszerek – a képzést folytató intézmény által kidolgozott vagy működtetett minőségbiztosítási rendszer kivételével – a miniszter rendeletében meghatározott minőségbiztosítási keretrendszernek megfeleltethetők-e, és javaslatot tesz a miniszternek arra, hogy a megfelelőnek ítélt minőségbiztosítási rendszerek közül mely minőségbiztosítási rendszer alkalmazható a felnőttképzési tevékenységet folytató intézményeknél. Az FSZB javaslatáról a miniszter dönt.

(4) Az FSZB elnökét és tagjait a miniszter nevezi ki és menti fel. A kinevezés négyéves időtartamra szól. A miniszter az FSZB elnökét a felnőttképzési szakértők közül nevezi ki.

(5) Az FSZB feladataira és működésére, tagjainak megbízására, felmentésére és díjazására vonatkozó részletes szabályokat miniszteri rendelet határozza meg.

III. Fejezet **A felnőttképzés tartalmi követelményei**

5. Az engedély feltételei

10. §

(1) Engedély – a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel – annak az 1. § (1) bekezdés *c*) pontjában meghatározott jogalanynak adható, amely

a) rendelkezik

aa) a 12. §-ban meghatározott tartalmú, a kérelmében szereplő képzésekhez kidolgozott és felnőttképzési szakértő vagy felnőttképzési programszakértő által előzetesen minősített képzési programmal,

ab) a kérelmében szereplő képzés megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételekkel,

ac) a miniszter rendeletében meghatározott minőségbiztosítási keretrendszernek megfelelő minőségbiztosítási rendszerrel,

ad) felnőttképzési információs rendszer működtetéséhez szükséges feltételekkel,

ae) ügyfélszolgálati és panaszkezelési rendszer működtetéséhez szükséges feltételekkel,

b) tartalmilag ellenőrizhető, számszerűsíthető minőségcélokat határoz meg,

c) igazolja, hogy kormányrendeletben meghatározott vagyoni biztosítékkal rendelkezik.

(2) Az (1) bekezdés *ac*), *ae*), *b*) és *c*) pontjában foglalt feltételeket az 1. § (2) bekezdés *d*) pontja szerinti képzések esetén a felnőttképzést folytató intézménynek nem kell teljesítenie.

(3) Felnőttképzési tevékenységet folytató az államháztartásról szóló törvény szerinti központi költségvetési szervnek az (1) bekezdés *c*) pontjában foglalt feltételt nem kell teljesítenie.

11. §

(1) A felnőttképzést folytató intézménynek a 10. §-ban foglalt feltételeken túl – a (3) bekezdésben foglalt eltéréssel – az engedély megadását követő működése során az alábbi követelményeknek kell megfelelnie:

a) felnőttképzési tevékenységét az engedélyezett képzéseikhez kidolgozott képzési programnak megfelelően kell folytatnia,

b) minden felnőttképzésben részt vevő felnőttel a 13. § (3) bekezdésben meghatározott tartalmú felnőttképzési szerződést kell kötnie, valamint gondoskodnia kell a személyi adatok 21. §-ban foglaltaknak megfelelő kezeléséről,

c) eleget kell tennie a 17. §-ban foglalt tájékoztatási kötelezettségének,

d) gondoskodnia kell az általa meghatározott minőségcélok évente történő felülvizsgálatáról és szükség szerinti módosításáról,

e) a képzések befejezését követően – a támogatott képzések esetén – a támogatást nyújtó bevonásával mérnie kell a képzésben résztvevők elégedettségét, és évente intézkedési tervet kell kidolgoznia a képzések színvonalának emelésére,

f) oktatói minősítési rendszert kell működtetnie,

g) az előzetes tudásmérést az 1. § (2) bekezdés *a)* és *c)* pontja szerinti támogatott képzések esetén kötelezően, az 1. § (2) bekezdés *b)* és *d)* pontjában foglalt képzések esetén a képzésre vonatkozó támogatási szerződés kötelező előírása alapján, egyébként a jelentkező kérésére kell biztosítani,

h) vezetnie kell a képzés megvalósításával összefüggő, a 16. §-ban meghatározott dokumentumokat,

i) a képzés támogatója, a képzésre jelentkező, vagy a képzésben részt vevő részéről felmerülő igény esetén felnőttképzést kiegészítő tevékenységet kell nyújtania,

j) az 1. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti képzések esetén a gyakorlati képzést a szakképzésről szóló törvény szerint meghatározott szakmai és vizsgakövetelmények alapján, és a gyakorlati foglalkozás teljesítésének részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint kell szerveznie,

k) felnőttképzési információs rendszert kell működtetnie,

l) ügyfélszolgálati és panaszkezelési rendszert kell működtetnie.

(2) Ha a felnőttképzést folytató intézmény nem rendelkezik a gyakorlati képzés folytatásához szükséges – a szakképesítésre irányadó szakmai és vizsgakövetelményeket tartalmazó miniszteri rendeletben meghatározott – feltételekkel, a gyakorlati képzés megvalósítására szerződést köt a gyakorlati képzést folytató szervezettel.

(3) Az (1) bekezdés *d)* és *f)* pontjában foglalt követelményeket az 1. § (2) bekezdés *d)* pontja szerinti képzések esetén a felnőttképzést folytató intézménynek nem kell teljesítenie.

(4) Az 1. § (5) bekezdésének *c)* pontjában meghatározott jogalany e törvény hatálya alá tartozó felnőttképzési tevékenységének engedélyezése során a hittudományokra és kizárólag a hitélet gyakorlására vonatkozó tárgyak, ismeretek tartalma nem vizsgálható.

6. A képzési program tartalma

12. §

(1) A képzési programnak tartalmaznia kell:

- a)* a képzés megnevezését és – a képzési program nyilvántartásba vételét követően – a képzés 5. § (1) bekezdés *b)* pontjában szereplő nyilvántartásba vételi számát,
- b)* a képzés során megszerezhető kompetenciát,
- c)* a képzésbe való bekapcsolódás és részvétel feltételeit,
- d)* a tervezett képzési időt,
- e)* a képzés egyéni felkészülés, csoportos képzés, távoktatás szerinti formájának meghatározását,
- f)* a tananyag egységeit, azok célját, tartalmát, terjedelmét és a tananyagegységekhez rendelt elméleti és gyakorlati óraszámot,
- g)* a maximális csoportlétszámot,
- h)* a képzésben résztvevő teljesítményét értékelő rendszernek az – 1. § (2) bekezdés *a)* pontjában foglalt képzés esetén a modulzáró vizsgákat is tartalmazó – leírását,
- i)* a képzésről, a képzés egyes tananyagegységeinek elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételeit,
- j)* a képzési program végrehajtásához szükséges személyi és tárgyi feltételeket, valamint a képzéshez kapcsolódó egyéb speciális feltételeket és ezek biztosításának módját.

(2) A képzési program

- a)* az 1. § (2) bekezdés *a)* pontjában foglalt képzés megvalósítására irányuló kérelem esetén a szakképzésről szóló törvény szerinti szakmai és vizsgakövetelmények és az iskolai rendszerben oktatható szakképesítések esetében a vonatkozó kerettanterv tartalmi követelményei alapján kidolgozott, a modulzáró vizsgák szervezésének és dokumentálásának rendszerét is bemutató képzési program,
- b)* az 1. § (2) bekezdés *b)* és *c)* pontjában foglalt képzés megvalósítására irányuló kérelem esetén a felnőttképzési szakmai programkövetelmények vagy nyelvi programkövetelmények nyilvántartásában szereplő program alapján kidolgozott képzési program

lehet.

7. A felnőttképzési szerződés

13. §

(1) A felnőttképzést folytató intézmény és a képzésben részt vevő felnőtt – a polgári jog általános szabályai szerint – felnőttképzési szerződést köt.

(2) A felnőttképzési szerződést írásban kell megkötöni. A szerződésen fel kell tüntetni, hogy a szerződés az e törvény alapján megkötött felnőttképzési szerződés.

(3) A felnőttképzési szerződésnek tartalmaznia kell:

a) a képzésnek az engedéllyel rendelkező képző intézmények nyilvántartásában szereplő megnevezését, nyilvántartásba vételi számát,

b) a képzési csoport

ba) képzésének év, hónap, nap szerinti kezdési időpontját,

bb) haladásának tananyagegységekre bontott, óraszám és helyszín szerinti ütemezését,

bc) képzése befejezésének tervezett időpontjára vonatkozó adatokat, figyelembe véve az előzetesen megszerzett tudás beszámítását,

c) a képzés elvégzésével megszerzhető dokumentum megjelölését,

d) a résztvevőnek a képzés során nyújtott teljesítménye ellenőrzésének, értékelésének módját, a vizsgára történő bocsátás feltételeit,

e) az elméleti tanórákról, a gyakorlati képzésről, illetve a konzultációkról való megengedett hiányzás mértékét és ennek túllépése esetén a képzésben résztvevőt érintő következményeket,

f) a gyakorlati képzés helyét, időtartamát, ütemezését, valamint a felnőtt számára a gyakorlati foglalkozással összefüggésben esetlegesen biztosított juttatásokat,

g) a vizsga szervezésének módját, formáját, OKJ szerinti szakképesítés, illetve nyelvi képzés esetén az előírt vagy javasolt vizsgaszervező intézmény megnevezését,

h) a képzési díj – külön a *g)* pont szerinti vizsgaszervező intézmény által megjelölt vizsgadíj és az esetlegesen szükséges javítóvizsga díjának – mértékét és fizetésének módját, figyelembe véve az előzetesen megszerzett tudás beszámítását,

i) a képzéshez nyújtott támogatás összegének költségvetési és európai uniós források szerint történő feltüntetését,

j) a képzésben részt vevő felnőtt, illetve a felnőttképzést folytató intézmény szerződésszegésének következményeit.

(4) A felnőttképzést folytató intézmény e törvény 1. § (1) bekezdés *b)* pontjában megjelölt résztvevőkkel is – a polgári jog általános szabályai szerint – szerződést köt a képzésre vonatkozóan a (2) és (3) bekezdésekben foglalt tartalommal. Tanköteles tanulóval OKJ szerinti szakképesítés megszerzésére irányuló képzésre szerződés nem köthető.

(5) A felnőttképzést folytató intézmény az 1. § (2) bekezdés *a)* pontja szerinti képzéseihez kapcsolódó vizsgadíjat csak a vizsgára történő jelentkezéskor kérheti a képzésben résztvevőtől.

8. Minőségbiztosítási rendszer

14. §

(1) A felnőttképzést folytató intézmény képzési tevékenysége minőségének folyamatos javítása céljából a miniszter rendeletében meghatározott minőségbiztosítási keretrendszernek megfelelő minőségbiztosítási rendszert működtet.

(2) A felnőttképzést folytató intézmény – az (1) bekezdés szerinti minőségbiztosítási rendszernek megfelelően – kétévenként legalább egyszer elvégezteti az intézmény tevékenységének külső értékelését.

9. A felnőttképzési információs rendszer, a képzés megvalósításával összefüggő dokumentumok

15. §

(1) A felnőttképzést folytató intézmény engedélyezett képzéseinek folytatásáról a hatóság részére

a) a felnőttképzést folytató intézmény megnevezésére, székhelyére, az engedély megszerzésének időpontjára és számára,

b) a képzés megnevezésére, OKJ szerinti szakképesítés megszerzésére irányuló képzés esetén a szakképesítés azonosító számára és megnevezésére,

c) a képzési csoport

ca) képzésének első képzési napjára,

cb) haladásának napokra, időpontokra és helyszínekre bontott, óraszám szerinti ütemezésére,

cc) képzése befejezésének tervezett időpontjára,

cd) résztvevőinek számára,

d) a képzés elvégzésével megszerezhető dokumentum megjelölésére,

e) a képzésben részt vevők elégedettség-mérésére

vonatkozó adatokat szolgáltat elektronikus úton.

(2) A felnőttképzést folytató intézménynek adatszolgáltatási kötelezettsége áll fenn az (1) bekezdés *c)* pontja szerinti adataiban bekövetkezett változások esetén is.

(3) A felnőttképzést folytató intézmény

a) az (1) bekezdés *a)*-*d)* pontjaira vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségének legkésőbb a képzés első képzési napját megelőző harmadik napig, az (1) bekezdés *e)* pontjára vonatkozó adatszolgáltatási kötelezettségének a képzés befejezését követő negyvenöt napon belül,

b) a (2) bekezdésben foglalt adatszolgáltatási kötelezettségének

ba) az (1) bekezdés *ca)* és *cd)* pontja szerinti adatokban bekövetkezett változások esetén az adatváltozás keletkezésével egyidejűleg, de legkésőbb az adatváltozás keletkezésének napján,

bb) az (1) bekezdés *cb)* és *cc)* pontja szerinti adatokban bekövetkezett változások esetén az (1) bekezdés szerinti adatszolgáltatásban szereplő időpontok bekövetkezéséig

köteles eleget tenni.

(4) A NYAK képző intézményenként, nyelvenként és nyelvi szintenként a hatóság részére

a) a vizsgára jelentkezők,

b) a vizsgán megjelentek, valamint

c) a sikeresen vizsgázók

létszámára vonatkozó adatokat szolgáltat elektronikus úton.

(5) A NYAK a (4) bekezdésben foglalt adatokat az akkreditált vizsgaközpontoktól érkezett információk alapján szolgáltatja a hatóság részére, minden év december 31-ig a november 30-ig beérkezett adatok alapján.

(6) A hatóság az (1)-(5) bekezdés szerint szolgáltatott adatokról – a 20. § (1)-(2) bekezdésben foglalt ellenőrzési jogkörének gyakorlása céljából, valamint a (7) bekezdésben foglalt célból – elektronikus nyilvántartást vezet, és a nyilvántartás adatait – annak keletkezésétől számított öt évig – kezeli.

(7) A hatóság az (1) bekezdésben foglalt nyilvántartás adataiból, a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről szóló kormányrendelet alapján létrehozott központi számítógépes nyilvántartás adataiból, valamint az (5) bekezdésben szolgáltatott adatokból a támogató, támogatási program, intézmény, területi egység, továbbá az OKJ szerinti szakképesítések, nyelvek és nyelvi szintek, szakmai és egyéb képzések szerinti bontásban és országosan összesítve honlapján évente nyilvánosságra hozza

a) az induló képzési létszáma,

b) a képzésbe időközben bekapcsolódók létszámára,

c) a képzésből kimaradtak létszámára,

d) a vizsgára bocsátottak létszámára,

e) a vizsgán megjelentek létszámára,

f) a sikeresen vizsgázók létszámára,

g) az OKJ szerinti szakképesítések vizsgái esetén a vizsgázók átlageredményére,

h) a képzésben résztvevők elégedettség-mérésére

vonatkozó adatokat.

(8) Az (1)-(5) és (7) bekezdésben foglalt adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai célú felhasználásra – személyazonosításra alkalmatlan módon – átadhatók.

16. §

A felnőttképzést folytató intézménynek az alábbi dokumentumokat kell vezetnie, nyilvántartania és – a hatóság ellenőrzési jogköre gyakorlásának biztosítása érdekében – öt évig megőriznie:

a) az elméleti tanórán, gyakorlati foglalkozáson, konzultáción vezetett, a képzésben részt vevő felnőtt által aláírt jelenléti íveket, valamint a képzésben részt vevővel elektronikus úton folytatott szakmai felkészítést, ellenőrzést igazoló dokumentumokat,

b) a képzésben résztvevő felnőtt 21. § (1) bekezdése alapján kezelt személyi adatait, valamint a képzés megkezdéséhez és folytatásához szükséges feltételeket igazoló eredeti dokumentumokat vagy azoknak a felnőttképzést folytató intézmény által hitelesített másolatait,

- c) a felnőttképzési szerződést, a képzési programot, a képzésnek a képzési program szerinti megvalósítását igazoló dokumentumokat, valamint a résztvevők hiányzásait dokumentáló haladási naplót,
- d) a képzésben részt vevő felnőttnek a sikeres vizsga letételét, vagy a képzés elvégzését igazoló dokumentumának a kiállító által hitelesített másolatát, vagy a felnőttképzést folytató intézmény vizsgaszervezése esetén a bizonyítvány átvételéről szóló elismervény eredeti példányát,
- e) a képzés megvalósításához szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítását szolgáló szerződések eredeti példányát,
- f) a 21. § (4) bekezdésben előírt statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítését igazoló adatlap eredeti példányát,
- g) az oktatók foglalkoztatásával összefüggő dokumentumokat.

10. A felnőttképzést folytató intézmények tájékoztatási kötelezettsége

17. §

A felnőttképzést folytató intézmény köteles

- a) az engedéllyel rendelkező képző intézmények nyilvántartásában szereplő nyilvántartási számát a tevékenysége gyakorlása során használt képzési dokumentációban, valamint a képzéssel kapcsolatos üzleti dokumentumokon folyamatosan használni, arról ügyfeleit tájékoztatni, tevékenységéről közreadott írásos tájékoztatójában, programfüzetében szerepeltetni, és az ügyfelek által jól látható módon kifüggeszteni,
- b) a felnőttképzési tevékenységére vonatkozó tájékoztatóhoz, valamint a képzési programhoz való hozzáférést az ügyfelek, valamint az OKJ szerinti szakképesítések és egyéb szakmai képzések esetén az OKJ-ban szereplő szakmacsoport szerinti szakképesítésért felelős miniszter részére folyamatosan biztosítani.

IV. Fejezet

Felnőttképzési szakmai programkövetelmények, felnőttképzési nyelvi programkövetelmények

18. §

- (1) A felnőttképzési szakmai programkövetelmények célja e törvény 1. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti képzésekre vonatkozó egységes követelményrendszer kialakítása.
- (2) A felnőttképzési szakmai programkövetelmények elektronikus nyilvántartását a kamara vezeti. A nyilvántartásba vételről, a nyilvántartásba vétel módosításáról, valamint a nyilvántartásból történő törlésről öttagú bizottság dönt, amelybe a felnőttképzési programszakértők közül négy tagot a kamara, egy tagot az agrárkamara delegál. A bizottság tagjait és elnökét a miniszter nevezi ki és menti fel.
- (3) A bizottság szervezeti és működési szabályzatát, valamint ügyrendjét maga állapítja meg, a dokumentumokat a kamara elnöke az agrárkamara elnökének egyetértésével hagyja jóvá. A bizottság elnöke feladatkörében képviseli a testületet. A bizottság tagja nem lehet olyan személy,

aki e törvény szerinti felnőttképzési tevékenységet folytató szervezetnek, illetve a szervezet jogi személyiséggel rendelkező szervezeti egységének vezető tisztségviselője, az alapítvány kezelő szervének, szervezetének tagja, tisztségviselője, egyesület ügyintéző vagy képviseleti szervének tagja, gazdasági társaságnak bármilyen arányban tulajdonosa.

(4) Felnőttképzési szakmai programkövetelmények nyilvántartásba vételére vonatkozó javaslatot bármely jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni cég, egyéni vállalkozó benyújthat – kizárólag elektronikus formában – a nyilvántartást vezető szervhez. A javaslatnak tartalmaznia kell

a) a szakmai programkövetelmény megnevezését és annak az OKJ-ban szereplő szakmacsoportnak a megjelölését, amelybe a programkövetelmény besorolható, valamint a programkövetelménynek az Európai Képesítési Keretrendszerhez kapcsolódó Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintjének meghatározására és besorolására vonatkozó megjelölését,

b) a szakmai végzettség jellegétől függően a képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti kompetenciákat, az iskolai és a szakmai előképzettséget, az egészségügyi alkalmassági követelményeket, valamint az előírt gyakorlatot,

c) a szakmai végzettséggel ellátható legjellemzőbb tevékenység vagy munkaterület rövid leírását,

d) a szakmai végzettség megszerzéséhez szükséges képzés képzési formától függő minimális és maximális óraszámát,

e) a szakmai követelmények leírását,

f) a szakmai végzettség jellegétől függően az elméleti és gyakorlati képzési idő arányát,

g) a szakmai végzettség megszerzését igazoló dokumentum kiadásának feltételeit.

(5) A szakmai programkövetelmények nyilvántartása nyilvános, azt a kamara a honlapján közzéteszi. A nyilvántartás a (4) bekezdésben foglaltakat, valamint a szakmai végzettség azonosítóval ellátott szakmacsoportba sorolásának feltüntetését tartalmazza.

(6) A kamara az OKJ szerinti szakmacsoportos besorolás alapján elkészíti a szakmai végzettségek azonosítóval ellátott szakmacsoportba sorolását, valamint a programkövetelménynek az Európai Képesítési Keretrendszerhez kapcsolódó Magyar Képesítési Keretrendszer szerinti szintjének meghatározását és besorolását. A besorolás szempontjait, valamint a nyilvántartásba vétel követelményeit és eljárási rendjét a miniszter rendeletben határozza meg.

(7) A kamara az (1)-(6) bekezdésben foglalt feladataival járó költségeket a gazdasági kamarákról szóló törvény alapján a közfeladatai ellátására biztosított bevételeiből fedezi.

19. §

(1) A felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartásának célja e törvény 1. § (2) bekezdés c) pontja szerinti, általános nyelvi és támogatott egyéb nyelvi képzésekre vonatkozó egységes követelményrendszer kialakítása.

(2) A felnőttképzési nyelvi programkövetelmények elektronikus nyilvántartását a hatóság vezeti. A hatóság nyilvántartásba vételre irányuló eljárása a felnőttképzési nyelvi programkövetelmények (3) bekezdésben meghatározott tartalmi elemeinek vizsgálatára irányul.

(3) Felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartásba vételére vonatkozó javaslatot bármely jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, egyéni cég, egyéni vállalkozó

benyújthat – kizárólag elektronikus formában – a nyilvántartást vezető szervhez. A javaslatnak tartalmaznia kell

a) a nyelv, valamint a nyelvi programkövetelménynek a megszerzhető nyelvi képzés szintjének, fajtájának, típusának megfelelő megnevezését,

b) a nyelvi képzés szintjének megfelelően a képzés megkezdéséhez szükséges bemeneti kompetenciákat,

c) a nyelvi képzettségi szint megszerzéséhez szükséges képzés képzési formától függő minimális és maximális óraszámát,

d) a nyelvi képzési követelmények leírását a lehetséges tananyagegységek megjelölésével,

e) a nyelvi képzettségi szint megszerzését igazoló dokumentum kiadásának feltételeit.

(4) A felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartása nyilvános, azt a hatóság a honlapján közzéteszi. A nyilvántartás a (3) bekezdésben foglaltakat, valamint a nyelvi képzettség (5) bekezdés szerinti besorolásának feltüntetését tartalmazza.

(5) A hatóság a felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartásba vétele érdekében elkészíti a nyelvi képzettség azonosítóval ellátott besorolását. A besorolás szempontjait, valamint a nyilvántartásba vétel követelményeit és eljárási rendjét a miniszter rendeletben határozza meg.

V. Fejezet

Az engedéllyel rendelkező képző intézmények ellenőrzése, jogkövetkezmények

20. §

(1) A hatóság ellenőrzi, hogy a felnőttképzést folytató intézmény

a) felnőttképzési tevékenységét engedély birtokában folytatja-e, valamint a valóságnak megfelelnek-e az engedéllyel rendelkező képző intézmények nyilvántartásában szereplő adatai,

b) felnőttképzési tevékenysége – a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel – megfelel-e a törvényben és a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott feltételeknek.

(2) A hatóság (1) bekezdés *b)* pontja szerinti ellenőrzése nem terjed ki a 10. § (1) bekezdés *a)* pont *ab)* alpontjában és a 11. § (1) bekezdés *i)* pontjában foglalt követelmények vizsgálatára, ha a felnőttképzést folytató intézmény engedélyében szereplő képzése az ellenőrzés által vizsgált időszak alatt nem indult el.

(3) Az 1. § (5) bekezdésének *c)* pontjában meghatározott jogalany e törvény hatálya alá tartozó felnőttképzési tevékenységének ellenőrzése során a hittudományokra és kizárólag a hitélet gyakorlására vonatkozó tárgyak, ismeretek tartalma nem vizsgálható.

(4) A hatóság a felnőttképzési tevékenység folytatására vonatkozó jogszabályi előírások megtartását felnőttképzési szakértő és felnőttképzési programszakértő bevonásával ellenőrzi, és eljár ezek megsértése esetén. A hatóság az ellenőrzést szükség szerint, de kétévenként legalább egy alkalommal, az engedély megszerzését megelőzően képzési tevékenységet nem folytató intézmények esetén az engedély első két évében évente legalább egy alkalommal – az 1. § (2) bekezdés *a)-b)* pontja szerinti képzések esetén a kamara által megjelölt felnőttképzési

programszakértő bevonásával – köteles lefolytatni. A hatóság ellenőrzési tevékenysége során képzési tevékenységet nem folytató intézménynek tekinti azokat az intézményeket, amelyek az engedély megszerzését megelőző két évben az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program adatgyűjtéseiről és adatátvételeiről szóló kormányrendelet szerinti adatszolgáltatást (a továbbiakban: OSAP) nem teljesítettek.

(5) Ha a felnőttképzést folytató intézmény a tevékenységét nem a jogszabálynak megfelelően végzi, vagy a felnőttképzési tevékenységét engedély nélkül, a hatóság tiltó határozata ellenére folytatja, vele szemben a hatóság a kötelező legkisebb munkabér havi összege ötszörösétől tízszereséig terjedő összegű bírságot szabhat ki, azonban a (10) bekezdésben foglalt súlyosabban minősülő jogszabálysértési esetekben a bírság mértéke nem lehet kevesebb a kötelező legkisebb munkabér havi összegének nyolcszorosánál.

(6) Ha a felnőttképzést folytató intézmény bírságolására azért került sor, mert tevékenységét a tiltó határozat ellenére tovább folytatja, a hatóság bírságot megállapító határozata jogerőre emelkedését követő harminc napon belül az intézmény köteles a jogellenes tevékenység időszaka alatt beszedett képzési díjnak, valamint a képzés kapcsán felmerült igazolt költségnek a díjat és költséget megfizető részére történő visszafizetésére.

(7) Ha a felnőttképzést folytató intézmény a felnőttképzési tevékenységét engedély nélkül jogellenesen tovább folytatja, a hatóság – a (5) bekezdésben foglaltaktól eltérően – egy évre, a (10) bekezdésben meghatározott súlyosabban minősülő jogszabálysértés esetén két évre megtiltja a felnőttképzési tevékenység folytatását, amelynek időtartama alatt az intézmény nem kaphat engedélyt.

(8) Ha az engedéllyel rendelkező felnőttképzést folytató intézmény a feltárt jogszabálysértést a hatóság határozata alapján nem szünteti meg, vagy ismételten jogszabálysértést követ el, a hatóság – a (5) bekezdésben foglaltaktól eltérően – három évre, a (10) bekezdésben foglalt súlyosabban minősülő esetekben öt évre engedélyét részben vagy teljesen visszavonja, ezzel egyidejűleg részben vagy teljesen megtiltja a felnőttképzési tevékenység folytatását. Az engedély részbeni visszavonása és az intézmény felnőttképzési tevékenységének részbeni megtiltása esetén az intézmény az engedély visszavonását tartalmazó határozatban megjelölt képzéseit nem folytathatja, az engedély teljes visszavonása és az intézmény felnőttképzési tevékenységének teljes megtiltása esetén az eltiltó határozatban megjelölt időtartamig felnőttképzési tevékenységet nem folytathat.

(9) A hatóság a (7) és (8) bekezdés szerinti határozatait honlapján közzéteszi.

(10) A felnőttképzést folytató intézmény jogszabálysértő tevékenysége súlyosabban minősül, ha az intézmény:

a) nem köti meg a 13. §-ban meghatározott tartamú felnőttképzési szerződést,

b) nem rendelkezik a 12. § (1) bekezdésben meghatározott tartalmú képzési programmal,

c) felnőttképzési tevékenységét nem a képzési programnak megfelelően folytatja,

d) a 17. §-ban foglalt tájékoztatási kötelezettségeinek nem tesz eleget,

e) a 15. §-ban foglalt adatszolgáltatási kötelezettségét nem teljesíti,

f) a képzést – a hatóság tájékoztatásának elmulasztása mellett – nem valósítja meg, vagy a képzés megvalósítása a 15. § (1) bekezdés c) pont cb) alpontja szerinti ütemezéshez képest húsz százaléknál nagyobb mértékű elmaradást mutat,

g) a képzés befejezését követő kilencven napon belül nem gondoskodik a képzés záróvizsgájának megvalósításáról,

h) a képzés vagy a képzést lezáró vizsga sikeres befejezését követően és a képzés díjának teljes körű megfizetése ellenére hatvan napot meghaladó késedelemmel adja ki a képzés elvégzését vagy a vizsga sikeres befejezését igazoló dokumentumot.

(11) A hatóság az ellenőrzése során a támogatással összefüggésben tapasztalt jogszabálysértésről, szabálytalanságról – a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény hatósági ellenőrzéséről szóló fejezetében foglaltak alapján – értesíti a támogató szervet a szükséges intézkedések megtétele céljából.

(12) A hatóság az 1. § (2) bekezdés *a*) pontjában meghatározott képzésekre vonatkozó ellenőrzési tevékenységét a gyakorlati képzés helye szerint illetékes területi kamara, szakmai kamara működése esetén a szakmai kamara, a vidékfejlesztési miniszter felelősségébe tartozó szakképesítés megszerzésére felkészítő képzés esetén a területi agrárkamara bevonásával látja el.

(13) A felnőttképzési tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezmények további eseteit, valamint az engedéllyel rendelkező intézmények ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat kormányrendelet határozza meg.

VI. Fejezet

Statistikai célú adatnyilvántartás és adatszolgáltatás

11. A felnőttképzést folytató intézményekben kezelt személyes és különleges adatok

21. §

(1) A felnőttképzést folytató intézmények az alábbi adatokat tartják nyilván és kezelik:

a) a képzésben résztvevő

aa) nevét, születési nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, nemét, állampolgárságát, lakóhelyének és tartózkodási helyének címét, telefonszámát, nem magyar állampolgár Magyarországon való tartózkodásának jogcímét és a tartózkodásra jogosító okirat, okmány megnevezését és számát,

ab) szülője, törvényes képviselője nevét, lakóhelyét, tartózkodási helyét, telefonszámát az 1. § (1) bekezdés *b*) pontja szerinti képzésben résztvevő esetén,

b) a képzési jogviszonnal összefüggő adatokat, amelyek a képzésben résztvevő

ba) iskolai és szakmai végzettségével, nyelvi ismereteivel,

bb) képzésbe történő felvételével,

bc) tanulmányainak értékelésével és minősítésével,

bd) a képzéssel megszerzett szakképesítés vagy egyéb kompetencia megnevezésével, a vizsga helyével, időpontjával, eredményével

kapcsolatosak,

c) a képzésben résztvevő társadalombiztosítási azonosító jelét.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt adatok statisztikai célra felhasználhatók és statisztikai célú felhasználásra személyazonosításra alkalmatlan módon átadhatók.

(3) Az (1) bekezdésben foglalt adatokat államháztartási vagy európai uniós források igénybevételeinek és felhasználásának ellenőrzése céljából az e támogatásokat ellenőrző szervek számára továbbítani kell.

(4) A felnőttképzést folytató intézmény tevékenységéről – az (5) bekezdésben foglalt kivétellel – az OSAP szerint statisztikai célú adatszolgáltatásra kötelezett.

(5) Az OKJ szerinti szakképesítések vizsgáiról, valamint az államilag elismert nyelvvizsgákról a hatóság szolgáltat adatot az OSAP szerint.

(6) A felnőttképzést folytató intézmények az (1) bekezdésben foglalt adatokat a keletkezésüktől számított öt évig tartják nyilván és kezelik.

VII. Fejezet

A pályakövetés

22. §

(1) A felnőttképzést folytató intézmény a támogatott, az 1. § (2) bekezdés *a)* pont szerinti képzéseiről a pályakövetésről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint jelentés megküldésével szolgáltat adatot a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szervnek. A jelentés a 21. § (1) bekezdés *b)* pont *bd)* alpontjában és *c)* pontjában foglalt adatokat tartalmazza.

(2) A támogatott OKJ szerinti képzésben részt vevő felnőtt a képzés befejezését követő három éven belül – a pályakövetésről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint – szolgáltat adatot a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv részére a képzéssel megszerzett szakképesítés vagy egyéb kompetencia hasznosulására vonatkozóan.

(3) Ha a képzésben részt vevő felnőtt az adatszolgáltatás időpontjában vállalkozó vagy önfoglalkoztatóvá vált, közli a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv felé, hogy milyen vállalkozási tevékenységet végez.

(4) Ha a képzésben részt vevő felnőtt foglalkoztatási jogviszonyt létesített, a foglalkoztató szolgáltat adatot a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv részére. Az adatszolgáltatás keretében közölni kell, hogy a felnőttet milyen munkakörben foglalkoztatják vagy milyen tevékenységet lát el.

(5) A pályakövetési rendszer működésére, az adatszolgáltatás rendjére, továbbá a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv feladataira vonatkozó részletes szabályokat kormányrendelet állapítja meg.

VIII. Fejezet

A felnőttképzési támogatási rendszer

12. A felnőttképzés támogatásának forrásai

23. §

(1) A felnőttképzés támogatásának forrásai:

a) a központi költségvetés,

b) európai uniós források.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott forrásokból támogatott – amennyiben az nem a felnőttképzést folytató intézmény – a képzés megrendelésekor köteles a támogatás tényét, forrását és a támogatást nyújtó szervezet nevét a felnőttképzést folytató intézménnyel közölni.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott források terhére támogatás nyújtható annak a nem magyar állampolgárnak, aki

a) a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát Magyarországon gyakorolja, vagy

b) a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik és bevándorolt, letelepedett, befogadott, hontalan vagy

c) a menedékjogról szóló törvény alapján menekült vagy menedékes jogállású.

(4) Az (1) bekezdésben meghatározott forrásokból támogatott, a hátrányos helyzetűek képzettségének, kompetenciáinak fejlesztése érdekében szervezett képzések, a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint a szociális szövetkezetekben történő foglalkoztatásra felkészítő képzések közül a miniszter rendeletben – a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter, valamint a közfoglalkoztatásért felelős miniszter egyetértésével – meghatározhatja azokat a képzéseket, amelyeket kizárólag az állami felnőttképzési intézmény végezhet.

(5) Az (1) bekezdésben meghatározott forrásokból támogatott képzések közül – az 1. § (5) bekezdésben meghatározott képzések kivételével – a Kormány rendeletben meghatározhatja azokat a képzéseket, amelyeket a legfeljebb harminc tanóra terjedelmű, a Kormány rendeletében meghatározott tartalmú, a digitális írástudás megszerzését szolgáló képzéssel együtt kell megvalósítani.

13. A felnőttképzés támogatási forrásainak felhasználása

24. §

(1) Az állam a fogyatékos felnőttek képzéséhez a költségvetési törvényben meghatározott mértékű normatív támogatást nyújthat. Ennek keretében a fogyatékos felnőttek számára – a költségvetésben meghatározott előirányzat mértékéig, a felnőttképzési normatív támogatás részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott feltételek és a támogatási igények kielégítésére

meghatározott sorrend szerint – díjmentesen biztosítja az 1. § (2) bekezdésben meghatározott képzésekben való részvételt.

(2) Amennyiben a támogatott képzésben részt vevő és ezt követően sikeres vizsgát tevő fogyatékos felnőttek száma nem éri el a felnőttképzési normatív támogatás részletes szabályairól szóló kormányrendeletben meghatározott mértéket, úgy a felnőttképzést folytató intézmény az e kormányrendeletben meghatározottak szerint a támogatás visszafizetésére köteles.

(3) Fogyatékos felnőtt egyidejűleg egy támogatott képzésben vehet részt, és három naptári év alatt legfeljebb két képzéséhez nyújtható felnőttképzési normatív támogatás az (1)-(2) bekezdés alapján.

25. §

A Nemzeti Foglalkoztatási Alapból (a továbbiakban: NFA), valamint európai uniós forrásokból felnőtt képzéséhez nyújtható, foglalkoztatás elősegítését célzó képzési támogatás szabályait a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény és a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály tartalmazza.

26. §

Az NFA képzési alaprésze központi keretének felnőttképzési célra fordítható része – a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvényben, valamint a felnőttképzési célra nyújtható támogatások részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben meghatározottak szerint – felhasználható

a) az e törvény hatálya alá tartozó, valamint az 1. § (5) bekezdés szerinti képzések támogatására,

b) a felnőttképzési tevékenység folytatásához szükséges engedély megszerzésére és a felnőttképzést folytató intézmények technikai feltételei fejlesztésének támogatására,

c) a felnőttképzés érdekében végzett fejlesztő tevékenység támogatására,

d) az Európai Unió programjaiban való részvételhez szükséges felnőttképzési célú és az 1. § (5) bekezdés szerinti képzések hazai pénzügyi forrásainak biztosítására.

27. §

A támogatást nyújtó szervezetnek a támogatásról szóló döntésének meghozatalakor figyelembe kell vennie a megyei fejlesztési és képzési bizottságnak az 1. § (2) bekezdés *a)* pontjában meghatározott képzések tekintetében a támogatható szakképesítésekre vonatkozó, a szakképzésről szóló törvény szerinti javaslatát.

IX. Fejezet

Záró rendelkezések

14. Felhatalmazó rendelkezések

28. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

a) a felnőttképzési tevékenység folytatásához szükséges engedélyezési eljárás és követelményrendszer részletes szabályait, a kérelem és bejelentés adattartalmát és benyújtásának részletes szabályait, a vagyoni biztosíték formáit, mértékét és felhasználásának szabályait, az engedéllyel rendelkező képző intézmények nyilvántartásának vezetésére vonatkozó részletes

eljárási szabályokat és a nyilvántartásból való törlés eseteit, a felnőttképzési tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartásának esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, valamint az engedéllyel rendelkező intézmények ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokat,

b) a pályakövetési rendszer működésére, az adatszolgáltatás rendjére, továbbá a pályakövetési rendszer működtetéséért felelős szerv feladataira vonatkozó részletes szabályokat,

c) azokat a képzéseket, amelyeket a legfeljebb harminc tanóra terjedelmű, a digitális írástudás megszerzését szolgáló képzéssel együtt kell megvalósítani, valamint a digitális írástudás megszerzését szolgáló képzés tartalmát,

d) a felnőttképzési normatív támogatás részletes szabályait.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy rendeletben – az *f)* pontban foglaltak vonatkozásában a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter, valamint a közfoglalkoztatásért felelős miniszter egyetértésével – határozza meg

a) a 3. § (4) bekezdés szerinti igazgatási szolgáltatási díjak körét, mértékét, beszedésének, kezelésének, nyilvántartásának és felhasználásának szabályait, valamint az engedéllyel rendelkező intézmények ellenőrzése során kiszabott bírság befizetésének rendjét,

b) a felnőttképzési szakértői és felnőttképzési programszakértői tevékenység folytatásának részletes feltételeit, a felnőttképzési szakterületeket, a szakértői tevékenységre irányuló kérelem és a szakértők nyilvántartásának személyes adatot nem tartalmazó adattartalmát, a kérelemre és a nyilvántartás vezetésére vonatkozó részletes eljárási szabályokat, továbbá a szakértői tevékenységre jogszabályban vagy hatósági határozatban előírt kötelezettségek be nem tartása esetén alkalmazandó jogkövetkezményeket, valamint a Felnőttképzési Szakértői Bizottság feladataira és működésére, tagjainak megbízására, felmentésére és díjazására vonatkozó részletes szabályokat,

c) az OKJ-ba tartozó szakképesítések esetén a gyakorlati képzés teljesítésének és ellenőrzésének részletes szabályait,

d) a felnőttképzési minőségbiztosítási keretrendszert,

e) a felnőttképzési szakmai programkövetelmények, valamint a felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartásba vételéhez szükséges szakmai végzettségek és nyelvi képzettségek azonosítóval ellátott besorolási szempontjait, valamint a nyilvántartásba vétel követelményeit és eljárási rendjét,

f) azokat a képzéseket, amelyeket a hátrányos helyzetűek képzettségének, kompetenciáinak fejlesztése érdekében szervezett képzések, a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint a szociális szövetkezetekben történő foglalkoztatásra felkészítő képzések közül kizárólag az állami felnőttképzési intézmény végezhet,

g) a bemeneti kompetencia-mérés lefolytatására és eredményének figyelembevételére, valamint az előzetes tudásmérés lefolytatására, az előzetesen felmért tudásnak a képzés során történő beszámítására vonatkozó szabályokat és azon képzési egységek meghatározásának szabályait, amelyekre a tudásmérés irányul.

15. Hatályba léptető rendelkezések

29. §

(1) Ez a törvény – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – 2013. július 1-jén lép hatályba.

(2) Az 1-17. §, a 20-28. § és a 30-41. § 2013. szeptember 1-jén lép hatályba.

16. Átmeneti rendelkezések

30. §

(1) A felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény (a továbbiakban: Fktv.) alapján intézmény-akkreditációval vagy program-akkreditációval rendelkező intézmények akkreditációja – a (3) bekezdésben foglalt eltéréssel – 2014. augusztus 31-ig megfelel az e törvény alapján kiadott engedélynek.

(2) Az Fktv. alapján intézmény-akkreditációval rendelkező intézményeknek a felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában 2012. november 30. napján szereplő, nem akkreditált képzési programjai 2014. augusztus 31-ig megfelelnek az e törvény alapján kiadott engedélynek.

(3) A 2013. január 1-jét követően az Fktv. alapján intézményi vagy program-akkreditációt szerzett intézmény akkreditációja 2015. március 31-ig megfelel az e törvény alapján kiadott engedélynek.

(4) A kamara a 18. §-ban, a hatóság a 19. §-ban foglaltaknak megfelelően 2014. március 31-ig megvizsgálja az (1) bekezdés szerinti intézmények egyéb szakmai, valamint a nyelvi képzésre irányuló akkreditált képzési programjait. A hatóság és a kamara vizsgálata annak megállapítására irányul, hogy az akkreditált képzési program – a program tartalmát érintő átalakítás nélkül – a 18-19. § szerinti felnőttképzési szakmai programkövetelmények, felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartásába való felvételhez felhasználható-e. A kamara és a hatóság a képzési program e törvény rendelkezéseinek megfelelő átalakítására – megjelölve annak szempontjait – a képzési programmal rendelkező intézményt kéri fel. A felkérést az intézmény nem köteles elfogadni.

(5) A hatóság e törvény hatálybalépését követő harminc napon belül átadja a kamarának az akkreditált szakmai programokat a kamara (4) bekezdésben foglalt feladatának elvégzése érdekében.

31. §

(1) E törvény rendelkezéseit a 2013. augusztus 31. napját követően indult engedélyezési eljárásoknál kell alkalmazni. A 2013. szeptember 1-jén folyamatban levő, a felnőttképzési tevékenység folytatásával és a felnőttképzési tevékenységet folytató intézmények ellenőrzésével kapcsolatos ügyekben az állami foglalkoztatási szerv, míg a felnőttképzést folytató intézmények és felnőttképzési programok akkreditációjával és ellenőrzésével, valamint a felnőttképzési szakértői tevékenység folytatásával kapcsolatos ügyekben a hatóság jár el az eljárás megindításának időpontjában hatályos jogszabályi rendelkezések alapján.

(2) A felnőttképzést folytató intézmények a 2013. szeptember 1-je előtt indított képzéseiket az indítás időpontjában hatályos jogszabályi rendelkezések alapján folytathatják le.

32. §

Az Fktv. alapján a felnőttképzési szakértői nyilvántartásban szereplő személyek 2014. február 28-ig az e törvény szerinti felnőttképzési szakértői vagy felnőttképzési programszakértői tevékenységet végezhetnek azzal, hogy ha a felnőttképzési szakértői tevékenység folytatásának részletes szabályairól szóló miniszteri rendeletben foglaltak alapján a felnőttképzési szakértő bejelentett

szakterülete kizárólag a felnőttképzési program-akkreditáció, abban az esetben csak felnőttképzési programszakértői tevékenységet végezhet a megjelölt időpontig.

33. §

(1) Az 1. § (6) bekezdésben foglalt adatszolgáltatási kötelezettséget első alkalommal a törvény hatálybalépését követő 90. napig kell teljesíteni.

(2) A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény e törvény 40. §-nak (4) bekezdésével megállapított 81. § (7) bekezdésében foglalt javaslatot első alkalommal a törvény hatálybalépését követő 90. napig kell megtenni.

17. Az Európai Unió jogának való megfelelés

34. §

(1) E törvény a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9., 10-11. és 16. cikkének való megfelelést szolgálja.

(2) A törvény tervezetének a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv szerinti bejelentése megtörtént.

18. Módosító rendelkezések

35. §

A kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 12/A. §-ában az „az adó és vámhatósági eljárást kivéve” szövegrész helyébe az „az adó és vámhatósági eljárást és a felnőttképzést folytató intézmények ellenőrzésére irányuló eljárást kivéve” szöveg lép.

36. §

(1) Az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (a továbbiakban: Áfa tv.) 85. § (2) bekezdés *b*) pontjában a „szervezett és akkreditált” szövegrész helyébe az „engedélyezett és szervezett” szöveg lép.

(2) Az Áfa tv. a következő 285. §-sal egészül ki:

„285. § (1) E törvénynek a felnőttképzésről szóló 2013. évi ... törvénnyel módosított 85. § (2) bekezdés *b*) pontját azokban az esetekben kell először alkalmazni, amelyekben a felnőttképzést folytató intézmények által indított képzések indításának időpontja 2013. szeptember 1. napjára esik vagy azt követi.

(2) A felnőttképzésről szóló 2013. évi ... törvény 30. § (2) bekezdése szerinti képzési programok tekintetében e törvény 85. § (2) bekezdés *b*) pontjának 2013. augusztus 31. napján hatályos rendelkezéseit kell alkalmazni.”

37. §

A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 23. §-a a következő (4a) bekezdéssel egészül ki:

„(4a) Nem lehet más, a felnőttképzésről szóló törvény szerinti engedéllyel rendelkező gazdasági társaság vezető tisztségviselője az a személy, aki olyan gazdasági társaság vezető tisztségviselője, amelynek engedélye a felnőttképzésről szóló törvény alapján teljesen visszavonásra került. A tilalom az engedély visszavonásának időtartamára érvényes.”

38. §

A gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény 9. § e) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A gazdasági kamarák a gazdaság fejlesztésével összefüggésben]

„e) az országos gazdasági érdek-képviselői szervezetekkel együttműködve ellátják a szakképzésről szóló törvényben és végrehajtási rendeletében, valamint a felnőttképzésről szóló törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározott feladataikat, szervezik és végzik a mesterképzést és a mestervizsgáztatást.”

39. §

A nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 3. § (4) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A felsőoktatási intézmények az alapító okiratukban foglaltak alapján – a felnőttképzésről szóló törvény szerint – vehetnek részt a felnőttképzésben.”

40. §

(1) A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény (a továbbiakban: Szt.) 2. § 19. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„19. *iskolarendszeren kívüli hatósági jellegű képzés*: jogszabályban szabályozott tartalmú és célú olyan, az OKJ-ban nem szereplő képesítés megszerzésére irányuló képzés, amelynek eredményeként dokumentum kiadására kerül sor, és e dokumentum hiányában jogszabályban meghatározott tevékenység, munkakör nem folytatható, nem tölthető be, vagy tevékenység, munkakör a képzést megelőző szakmai szinthez képest magasabb követelményeknek megfelelően folytatható, tölthető be, vagy a dokumentum a képzésben részt vevő számára a képzést megelőző állapothoz képest többletjogosultságot biztosít jogszabályban meghatározott tevékenység, munkakör végzésével, betöltésével összefüggésben;”

(2) Az Szt. 10. §-a a következő (1a) bekezdéssel egészül ki:

„(1a) Az iskolarendszeren kívüli szakképzésben a szakképzést folytató intézmény biztosítja a modulzáró vizsga vizsgafeladatait a szakmai és vizsgakövetelményekben, valamint a képzési programban foglaltaknak megfelelően.”

(3) Az Szt. 81. § (3) és (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„(3) A bizottság az (1) bekezdésben meghatározott feladatkörében javaslatot tesz a gazdaság igényeit és a munkaerő-piaci kereslet adatait, valamint az országos, regionális, fővárosi és megyei beiskolázásait figyelembe véve a szakképzés fővárosi, megyei szükségleteire. A bizottság javaslatot tesz az adott megyében vagy a fővárosban folytatott szakképzésben indított, állami költségvetési hozzájárulásban részesíthető és a nem támogatott szakképesítésekre (a szakképzés irányaira) és a megyében és a fővárosban indítható szakképesítések keretszámaira (beiskolázási arányaira), valamint az iskolarendszeren kívüli szakmai képzések közül az állam által elismert szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzések vonatkozásában a felnőttképzésről szóló törvény alapján támogatható szakképesítésekre. A bizottság javaslattételi jogköre nem terjed ki a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által rendeletben meghatározott, munkaerő-piaci relevanciával nem rendelkező művészeti, kulturális, kézműves, hagyományőrző, továbbá a honvédelmi és rendészeti szakképesítésekre.

(4) A szakképzés irányaira és a beiskolázási arányokra vonatkozó javaslatot a bizottság a felnőttoktatást is magába foglaló iskolai rendszerű szakképzésben az állam által elismert szakképesítésekre, és a szakközépiskolák ágazati képzéseire vonatkozóan a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter által meghatározott formai követelményeknek megfelelően teszi meg.”

(4) Az Szt. 81. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) A bizottság az iskolarendszeren kívüli szakmai képzéseket érintő (3) bekezdés szerinti javaslatát a szakképesítésekre vonatkozó munkaerő-piaci kereslet és a hiány-szakképesítések figyelembevétele alapján, de évente legalább egy alkalommal teszi meg.”

(5) Az Szt. 88. § (3) bekezdés c) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Felhatalmazást kap a kormány, hogy rendeletben határozza meg:]

„c) a szakmai vizsgaszabályzatot, a komplex szakmai vizsgák szakmai ellenőrzésének általános szabályait, a komplex szakmai vizsgák – személyes adatok körét nem érintő – adatait tartalmazó központi nyilvántartás vezetésének szabályait, valamint a modulzáró vizsgák szervezésének és lebonyolításának részletes szabályait,”

(6) Az Szt.

a) 81. § (5) bekezdésében az „A bizottság a” szövegrész helyébe az „A bizottság a szakképzést érintő” szöveg,

b) 81. § (6) bekezdésében az „A bizottság” szövegrész helyébe az „A bizottság a szakképzést érintő” szöveg

lép.

19. Hatályon kívül helyező rendelkezések

41. §

Hatályát veszti

a) a felnőttképzésről szóló 2001. évi CI. törvény,

b) az Szt. 4. § (3) bekezdésből az „az állami felnőttképzési intézmény létesítésére, fenntartására és működésére a felnőttképzésről szóló törvény” szövegrész, 74. § (1) bekezdés *e*)-*f*) pontja, valamint a 87. § (1) bekezdésből a „melléklete” szövegrész.

Általános indokolás

A felnőttképzés az iskolarendszeren kívüli képzést jelenti, mely szolgáltatásként, piaci alapon valósul meg. Ez egyaránt helytálló az állam által fenntartott felnőttképzési intézményekre és minden állami (önkormányzati) vagy egyházi fenntartású alap-, közép- vagy felsőfokú tanintézetre vagy művelődési intézményre is, amennyiben nem tanulói vagy hallgatói jogviszonyban szerveznek képzést. A felnőttképzésről szóló 2001.évi CI. törvény (a továbbiakban: Fktv.) keretjellel, más oktatásra vonatkozó jogszabályi előírásokkal együttesen szabályozza a felnőttképzés területét, kiterjed a civil szervezetek – igen sokszínű – képzési tevékenységére is. Ezek az intézmények, szervezetek csak bejelentés után, az Fktv. által meghatározott képzési program alapján, felnőttképzési szerződéskötési és adatszolgáltatási kötelezettség mellett folytathatnak felnőttképzési tevékenységet. Az előírások betartását a felnőttképzési intézmények nyilvántartását végző szerv – az állami foglalkoztatási szerv – ellenőrizheti.

A felnőttképzési akkreditációs rendszer azért jött létre, hogy biztosítsa az intézményeknél a minőségi képzést. Az intézményi, illetve a program-akkreditációs tanúsítvány kérelmezése önkéntes azzal a megkötéssel, hogy állami és uniós forrásokból támogatott képzést kizárólag intézményi akkreditációval rendelkező intézmény szervezhet. Az akkreditáció megadásáról, illetőleg visszavonásáról – közigazgatási hatósági eljárás keretében – független szakmai testület, a Felnőttképzési Akkreditáló Testület (a továbbiakban: FAT) dönt.

A felnőttképzési támogatási rendszer sokcsatornás. Ez azt jelenti, hogy sokféle intézmény, szervezet, sokféle támogatási cél megjelölésével nyújthat képzési támogatást – általában közvetlenül a képzés szervezőjének, esetleg megrendelőjének vagy a képzésben résztvevőnek. Hazai jogszabály a felnőttképzési támogatások koordinációját, eredményességük, hatékonyságuk teljes körű mérését nem írja elő.

A rendszer működésének legfontosabb tapasztalata és egyben problémája, hogy sem a piaci mechanizmusok, sem a jogi szabályozás (az akkreditáció), sem a résztvevő (különösen a támogatott felnőtt), de a vizsgarendszer sem kényszeríti ki a minőségi képzést még a támogatott tanfolyamok esetében sem. Ennek „eredményeképpen” bizonytalaná válhat a felnőttképzési rendszerben megszerzett bizonyítvány mögötti tudás, annak hasznosítását illetően is. Ennek okai az alábbiakban foglalhatók össze.

A képzők piaci versenye nem kényszeríti ki a képzés minőségét, mert a felnőttképzést folytató intézmények között ezen a területen folyik legkevésbé verseny. Közöttük inkább van árverseny, „óraszámverseny”, résztvevőkért folyó verseny, semmint minőségi verseny, mert a munkaerő-piac, de még a képzésben részt vett munkavállaló sem ad visszajelzést e területről számukra. (Ez alól kivételt egyedül a vállalatok által támogatott képzések jelentenek.) A képző intézmények működésének minőségéről sokat elárul az akkreditált intézményeknél az utóbbi időben lefolytatott intézményi ellenőrzések eredménye. A 163 ellenőrzött intézményből mindössze 41 (25%) teljesítette maradéktalanul a feltételeket. Ugyanakkor az akkreditáció visszavonására került sor 79 intézmény (48,5%), vagyis az ellenőrzött intézményeknek majdnem a fele (!) esetében. Ez – mivel korábban minősítéssel rendelkező képzők voltak – nagyon rossz arány.

A képzésben résztvevő célja – sokszor éppen a támogatott tanfolyamok esetében – a „papír” megszerzése. Ezért csak a sikeres vizsgában és nem a valós tudás elérésében érdekelt.

Ugyanakkor a tapasztalatok azt mutatják, hogy a képzőtől „független”, vagyis nem a képző szervezésében megvalósuló vizsgáztatás sem hat vissza a képzés minőségére. Ezt leginkább a nyelvoktatás bizonyítja, ahol már régóta a képző intézményektől független vizsgarendszer működik, miközben a nyelvi „vizsgahatékonyság” alacsony szintje mit sem változott az idők folyamán.

Fenti okok miatt a felnőttképzés minősége emelésének kulcsa kizárólag a képző intézmények működésében, színvonalas oktató munkájában rejlik. E célt szolgálná a felnőttképzési akkreditáció rendszere, amely azonban egyáltalán nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Az akkreditáció önmagában nem más, mint egy ígérvény arra vonatkozóan, hogy az intézmény működését és képzéseit magasabb minőségi elvárásoknak megfelelően fogja folytatni. Ez az ígérvény azonban döntő mértékben „papírok gyártásával” is teljesíthető, és a rendszerben nincs olyan kényszerítő vagy ösztönző mechanizmus, mely a tartalmi minőségi működésre, működtetésre készítené az intézményeket. Ennek alapvető oka a szabályozás hiányossága. A jogszabályokban meghatározott intézmény-akkreditációs követelményrendszer – néhány kivételtől eltekintve – túl általános, nem differenciált, nem felel meg a képzések jellegének, feltételrendszerének, nem a tartalmi működéshez kötött, nem mérhető és ezért nehezen értékelhető elvárásokat állít a képző intézmények elé.

A felnőttképzési programok akkreditációjára vonatkozó szabályozás lehetővé teszi, hogy a felnőttképzést folytató intézmények azonos elnevezésű, de akár lényegesen különböző tartalmú vagy eltérő képesítést adó képzési programokra szerezzenek akkreditációt. Ezért – a képző intézmények által nyújtott tájékoztatás nélkül – igen nehéz eligazodni az akkreditált képzési programok között, melyek száma megközelíti a 7500-at. Ez különösen a szakmai képzések tekintetében jelent problémát.

A FAT mint testület ugyanakkor jelenlegi funkciójában és összetételében nem felel meg azoknak a kritériumoknak, amelyeket a jogszabállyal vagy közjogi szervezetszabályozó eszközzel létrehozott testületek felülvizsgálatáról szóló 1158/2011. (V. 21.) Korm. határozat (a továbbiakban: kormányhatározat) tartalmaz. E kormányhatározat megnevezi azokat a testülettípusokat és az általuk ellátható főbb funkciókat, amelyeket az állami szervek tevékenységük segítése érdekében létrehozhatnak. A FAT hatósági döntéseket hoz, és ilyen jellegű jogköröket gyakorol akkor, amikor megadja, ellenőrzi, megvonja az akkreditációt. Ezzel szemben a közigazgatásban általában – néhány kivételtől eltekintve -, hatósági jogköröket erre felhatalmazott állami szervek, és nem – összetételükben is társadalmi jellegű – testületek gyakorolhatnak. A kormányhatározat külön kitér arra is, hogy a jogszabállyal vagy szervezetszabályozó eszközzel létrehozott testületeknek csak kivételes esetekben legyen állami vezető vagy tisztviselő a tagja. A FAT-nak a jelenlegi törvényi szabályozás szerint tagja a Nemzetgazdasági Minisztérium képviselője. A kormányhatározat rendelkezik arról is, hogy a testületi tagság csak kivételes esetben járjon díjazással, állami vezető, köztisztviselő részvételéért pedig semmilyen díjazásban ne részesüljön.

Összefoglalva a fentieket, az akkreditáció nem szolgálja megfelelően a létrehozásának célját, viszont igen komoly adminisztrációs terhet, valamint akadályt jelent a felnőttképzést folytató intézmények számára, mert lassítja a képzési igények kielégítésére történő rugalmas reagálás folyamatát. Ugyanakkor a piaci viszonyok között működő képző intézmények sok vonatkozásban ellenérdekeltek a minőségi képzésben, a minőségi előírások tényleges betartásában. Ezért olyan szabályozás megalkotására van szükség, amely hatékony ellenőrzéssel, megfelelő szankcionálással

és a képzések eredményeinek nyilvánosságával képes kikényszeríteni az intézmények jogkövető magatartását, a képzések minőségének biztosítását.

Miközben a törvényi szabályozásnak a gyakorlatban egyik legalapvetőbb célját nem sikerült elérnie, a felnőttképzés más területein is okozott gondokat. A tapasztalatok szerint a szabályozás túlságosan merevnek bizonyult a felnőttképzés munkaerő-piaccaal kevésbé szorosan összefüggő területein, elsősorban a művelődési és a civil szférában megvalósuló képzések esetében. Részben hasonló probléma jelenik meg az úgynevezett hatósági képzéseknél, amelyek tartalmát, a képzésben való részvétel feltételeit, szervezésüket részletes, speciális ágazati jogszabályok határozzák meg, és ezért nem szükséges, hogy a felnőttképzési törvény előírásai kötelezően kiterjedjenek rájuk.

Az Ftkv. keretjellegeből fakad, hogy a felnőttképzést más törvények és jogszabályok is meghatározzák. A munkaerő-piac szempontjából a felnőttképzés szakképzéssel, így a szakképzésről szóló törvénnyel és a hozzá kapcsolódó jogszabályokkal való kapcsolata a legfontosabb. Ezek közül kiemelendő az államilag elismert szakképesítések rendszere, az Országos Képzési Jegyzékbe (a továbbiakban: OKJ) foglalt szakképesítések. A felnőttképzésben megvalósuló szakképzéssel és egyben annak minőségével kapcsolatban sokszor megfogalmazódó kritika, hogy a felnőttképzésben nincs meghatározott óraszám az OKJ szerinti vizsgára felkészítő képzéseknek. Ennek eredménye, hogy a tényleges képzési óraszámok nemcsak az iskolai rendszer OKJ szerinti képzéseitől, hanem a felnőttképzés rendszerén belül is nagymértékben eltérnek ugyanazon szakképesítés megszerzését célzó tanfolyamok esetében is. Ez már-már tarthatatlan helyzetet eredményez, hiszen ilyen mértékű eltérést nem lehet a képzésben résztvevők heterogén célcsoportjaival, eltérő előképzettségével, illetve az oktatási módszerek különbözőségével indokolni.

A felnőttképzés szabályozásának további hiányossága, hogy nem hangolja össze a támogatási rendszer intézményeinek tevékenységét, nem biztosít rálátást a támogatási rendszer egészére, annak eredményességére, hatékonyságára. Ugyanakkor az intézmények támogatási tevékenységének teljes mértékű összehangolása nem is lehetséges. A sokcsatornás rendszer egyes szereplőinek ugyanis meg kell hagyni a döntési szabadságát a képzések támogatásában. Az uniós forrásból származó, képzésre fordítható anyagi eszközök elosztásánál is csak részben lehet rövidebb időszakra vonatkozó (pl. éves szintű) összehangolást végezni az uniós forrású pályázati rendszer sajátosságai miatt. Az egyéb forrásból származó állami (önkormányzati) pénzeszközök felhasználását azonban törvényi szintű szabályozással lehet az eddigieknél jobban koordinálni. Ezen kívül meg lehet teremteni egy olyan információs rendszert, amely képes minden állami (önkormányzati) és uniós forrásból származó képzési támogatás eredményességének és részben munkaerő-piaci hasznosulásának bemutatására.

A törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) a felnőttképzési rendszer megújításának céljai alapján született. E célok az alábbiak:

- A szabályozás egyértelműen a támogatott, a munkaerőpiac igényeinek kielégítését megvalósító képzésekre koncentráljon, maximálisan figyelembe véve a gazdaság igényeit. Ezért a Javaslat szerinti szabályozásban jelentős szerepet tölt be a gazdaság igényeivel kapcsolatban megfelelő információkkal és rálátással rendelkező Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (a továbbiakban: kamara), és a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara (a továbbiakban: agrárkamara).

- A szabályozás legyen átláthatóbb, hatékonyabban ellenőrizhető.
- Biztosítsa, hogy a támogatott felnőttképzésből minőségi tudással kerüljenek ki a résztvevők, a megszerzett bizonyítvány egyenszilárdságú legyen az iskolarendszerben szerzett szakképesítéssel.
- A támogatott képzési rendszer jobban igazodjon a munkaerő-piac strukturális és tartalmi elvárásaihoz.
- Növekedjen a támogatott képzések munkaerő-piaci eredményessége, a felnőttképzésben (szak)képzettséget szerettek elhelyezkedési aránya.

Figyelemmel a felnőttképzési rendszer működésének eddigi tapasztalataira, a rendszer megújításának fő céljaira, a felnőttképzés új szabályozásának Javaslatban megjelenő elemei az alábbiak.

A Javaslat kizárólag olyan képzések szabályozására irányul (a továbbiakban: szabályozott képzések), amelyekben az állam kiemelt felelősséget visel. Ezek az OKJ szerinti szakképesítések megszerzésére felkészítő, valamint a nyelvi képzések, illetve azok a tanfolyamok, amelyekhez államháztartási (önkormányzati) vagy uniós forrásból a résztvevő támogatást kap. Az államnak tehát e képzésekért, ezek minőségéért kell és lehet felelősséget vállalnia, és ezért a szabályozásnak is e képzésekre, illetve az ilyen képzéseket folytató képzőkre kell vonatkoznia. A Javaslat hatálya alá nem tartozó képzésekre a fogasztóvédelem általános szabályait kell alkalmazni.

A felnőttképzés támogatásának összehangolása érdekében a Javaslat hatálya a támogató szervezetekre is kiterjed.

A felnőttképzésben szabályozott képzések képzési körökre osztása megteremti annak lehetőségét, hogy a szabályozás jobban igazodjon a képzések speciális szakmai jellegéhez, egyben hozzájárul a képző intézmények profiljának tisztításához, és biztosabb alapokra helyezi az intézmények ellenőrzését. A támogatott egyéb szakmai képzések, valamint a nyelvi képzések körében létrejövő felnőttképzési szakmai, valamint nyelvi programok nyilvántartása átláthatóbbá teszi ezeket a képzéseket, ami a megrendelők érdekeit szolgálja, egyben hozzájárul a felnőttképzés rendezettebbé, szakmailag is irányítottabbá tételéhez. A támogatott egyéb szakmai képzésekre vonatkozó felnőttképzési programkövetelmények nyilvántartását a kamara – az agrárkamara bevonásával – vezeti, és gyakorolja az ezzel kapcsolatos jogosítványokat, mellyel biztosítható, hogy e képzések képzési programjának a szakmai tartalma is a gazdaság igényeit tükrözze. E célhoz kapcsolódik az a szabályozási rendelkezés, mellyel bárki számára lehetőség nyílik kidolgozott programkövetelményre vonatkozó javaslat benyújtására, hiszen erre csak olyan intézmények, szervezetek fognak vállalkozni, amelyek érdekeltek az adott képzések megvalósulásában.

Mindezzel egyértelművé válik az állami felelősségvállalás módja, és megteremtődik annak alapja, hogy átláthatóbbá, ellenőrizhetőbbé váljon a képzési rendszer. Az új szabályozás a szakmai képzésekkel összefüggő kérdésekben lényeges jogkörökkel, bizonyos esetekben kizárólagos döntési kompetenciákkal ruházza fel a kamarát, amely így a felnőttképzésben megfelelő módon tudja érvényesíteni a gazdaság érdekeit.

Az új engedélyezési rendszer felváltja az eddigi bonyolult, túlzott adminisztrációt eredményező, ugyanakkor a képzés minősége emelésének célját el nem érő felnőttképzési akkreditációt. Az engedélyezési rendszerben kevesebb adminisztrációval terhelt az eljárás, az engedélyt nem kell időszakonként megújítani, mivel az határozatlan időre szól. A szükséges hatósági döntéseket az erre felhatalmazással és hozzáértéssel rendelkező szervezet hozza, megfelelően felkészült és felelős szakértők javaslata alapján. Az intézmények működésének törvényességi és szakmai ellenőrzése koncentráltabbá, egyben rendszeresebbé válik, amelyet az e feladatra megfelelően felkészült személyek végeznek. Így a Javaslat e vonatkozásban is a minőségi célok teljesítésére készíti az engedéllyel rendelkező intézményeket.

Az engedélyezési rendszerben olyan, pontosan meghatározott, ezért ellenőrizhető és értékelhető, a szabályozás szempontjából is releváns követelmények előírására kerül sor, amelyek az oktatás színvonalának kulcstényezői. Segítségükkel a szakértő egyrészt könnyebben és – képzésenként is – differenciáltabban meg tudja ítélni az intézmény alkalmasságát, másrészt konkrét szakmai segítséget tud nyújtani az intézmény vezetése számára a fejlesztési célok meghatározásához. A Javaslat ugyanakkor nem teszi feleslegessé a már kialakított és a képző intézmények által alkalmazott minőségirányítási rendszereket, csak kiemeli ezek szabályozás szempontjából releváns, egyben a minőség tekintetében döntő tényezőit. A rendszer lehetővé teszi azt is, hogy az engedéllyel rendelkező intézmény eredményeit más intézményekével összehasonlítva további ösztönzést kapjon képzési színvonalának emelésére.

Az új felnőttképzési szabályozási rendszer kialakítása arra irányul, hogy a képzések támogatásának meghatározásakor figyelembevételre kerüljenek a gazdaság igényei, az ilyen jellegű képzések iránt támasztva keresletet. Ezért a Javaslatban foglaltak szerint az új szabályozási rendszer működtetésében jelentős szerephez jut a köztestületként meghatározott és így – akár közigazgatási – hatáskörökkel felruházható kamara is, mely – az agrárkamarával együtt – szakmai szervezetként és a gazdaság szereplőinek általános érdekérvényesítőjeként képes a gazdaság képzések iránti tartalmi és strukturális igényeinek megjelenítésére.

A Javaslat a támogatott egyéb szakmai képzések és a nyelvi képzések körébe tartozó képzések esetében – az OKJ szerinti szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeihez hasonló tartalommal és nyilvánossággal – létrehozza a felnőttképzési szakmai programkövetelmények, illetve a felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartását annak érdekében, hogy a felnőttképzés tartalmilag is egységesebb, szabályozottabb, átláthatóbb legyen. Ezzel egyben elkerülhető az azonos tartalmú képzések párhuzamos engedélyezése is.

A képzési programok tartalmának és belső koherenciájának megítélése miatt az intézmény által kidolgozott programot programszakértővel szükséges minősíteni. A képzési programok minősítését az OKJ szerinti képzések és a támogatott egyéb szakmai képzések körébe tartozó szakmai programok esetében a felnőttképzési programszakértői nyilvántartásában szereplő, az adott szakmacsoportba tartozó szakértő, a nyelvi képzések, valamint a támogatott egyéb képzések körébe tartozó képzési programok esetében az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (a továbbiakban: hatóság) felnőttképzési szakértői nyilvántartásában szereplő, nyelvi programszakértői, valamint az egyéb, általános programszakértői tevékenység végzésére való jogosultsággal rendelkező szakértő végezheti.

A munkaerő-piaci szempontból kiemelt jelentőségű, valamint a támogatott tanfolyamokról, megszerzett képesítésekről jelenleg nincs egységes nyilvántartás, a képzések hasznosulásáról, munkaerő-piaci relevanciájáról nincs egységes visszajelzése sem a képző intézményeknek, sem a döntéshozóknak. Ezért átfogóan nem ítéhető meg a képzések eredményessége és a támogatások hatékonysága sem. A Javaslatban foglaltak alapján az OKJ szerinti, a nyelvi, illetve az egyéb támogatott képzések legfontosabb indikátorainak megfelelő bontásban történő összesítése és nyilvánosságra hozatala tájékoztatást ad az e képzésekben érdekeltek számára, hogy az egyes engedéllyel rendelkező képző intézményeknél évente hogyan alakulnak a képzési és vizsgaeredmények, illetve a résztvevők elégedettsége. Ezek nélkülözhetetlen információk a képzések megrendelői, a pályázatok elbírálói számára a megfelelő döntés meghozatalához a képzők és a képzések kiválasztása során. Ugyanakkor az engedéllyel rendelkező képző intézmények számára is fontos, hogy eredményeiket objektív, összehasonlítható mérőszámok segítségével más képző intézményekhez viszonyítottan értékelni tudják.

A Javaslatban foglalt pályakövetési rendszer létrehozása a megszerzett szakképzések hasznosulásáról nyújt nélkülözhetetlen információkat a szakképzési rendszer alakításáért felelős döntéshozóknak, a pályatanácsadóknak, valamint a pályaválasztó fiataloknak, szüleiknek, a pályamódosításra kényszerülő felnőtteknek.

A Javaslat új felnőttképzési szakértői rendszer kialakítására irányul annak okán, hogy a rendszer működésének kulcseleme a szakértők magas színvonalú tevékenysége. Ezért indokolt, hogy a szakértői tevékenység megkezdése és folytatása során szigorúbb feltételek érvényesüljenek. A Javaslat két szakértői kör tevékenységére vonatkozó szabályozást tartalmaz, melyek a hatóság által vezetett nyilvántartásban szereplő felnőttképzési szakértők, (akik általános és egyben programszakértői feladatokat is ellátnak), illetve a programszakértői nyilvántartásban szereplő felnőttképzési programszakértők köre. Mindkét körben hatósági engedélyhez, nyilvántartásba vételhez és szigorú összeférhetetlenségi szabályokhoz kötött a szakértői tevékenység végzése.

Kiemelten fontos kérdés, hogy a szakértők az intézmények ellenőrzését, az előírt követelmények érvényesülésének vizsgálatát egységes szempont- és eljárásrendszer szerint végezzék. Ezért a Javaslatban foglaltak szerint a hatóság szakértőkkel kapcsolatos feladatai segítésére szakértői testületet hoz létre, mely a szakértők működésével, képzésével és továbbképzésével, valamint az engedélyezési rendszer szabályozásával és működésének vizsgálatával kapcsolatban javaslattevő, véleményező, monitoring és szakmai kidolgozó feladatokat lát el.

A Javaslat szerinti új szabályozás a felnőttképzés területén illeszkedik a szakképzési reform OKJ-val kapcsolatos intézkedéseire, illetve megfelel az új szakképzési törvénynek. Megvalósításával egyenszilárdságúvá válik az iskolai rendszerű képzésben, illetve a felnőttképzés keretében megszerzett OKJ szerinti bizonyítvány, mely a képzés minőségének emelése és munkaerő-piacon való elismerése szempontjából döntő jelentőségű.

Részletes indokolás

Az 1. §-hoz

E rendelkezés a Javaslat személyi és tárgyi hatályának meghatározására irányul. A Javaslat tárgyi hatályával kapcsolatos rendelkezés összefoglalását adja a szabályozás körének. A Javaslat

meghatározza mindazon személyi és intézményi kört, mely a Javaslat alkalmazása szempontjából érintett.

A Javaslat tárgyi hatálya igazodik a törvényalkotó azon céljához, mely szerint meg kell teremteni a felnőttképzés képzési célok szerinti differenciált szabályozását, valamint a szabályozás egyértelműen a támogatott, a munkaerőpiac igényeinek kielégítését megvalósító képzésekre koncentráljon. E céloknak megfelelően – az Ftkv-ben foglaltakhoz képest – a Javaslat felnőttképzési tevékenységként csak azon iskolarendszeren kívüli képzésre irányuló tevékenységet szabályozza, amely OKJ szerinti szakképesítés megszerzésére irányuló szakmai képzés, támogatott egyéb szakmai képzés, általános nyelvi képzés, valamint támogatott egyéb képzés (a továbbiakban: képzési körök). Ennek megfelelően nem tartozik a Javaslat hatálya alá a törvényben meghatározott jogalanyok azon képzési tevékenysége, mely nem minősül a Javaslat szerinti felnőttképzési tevékenységnek, továbbá a megjelölt jogalanyok OKJ szerinti szakképesítés megszerzésére irányuló és az államilag elismert nyelvvizsgára felkészítő képzései befejezését követő vizsgaszervezésre és vizsgáztatásra irányuló tevékenysége. Az érintett képzési köröknél a vizsgáztatás és vizsgatevékenység Javaslat hatálya alóli kivételét az indokolja, hogy az e tevékenységekre vonatkozó szabályozás más – a felnőttképzés szabályozási körén kívül eső – jogszabályokban található. Ugyanakkor a Javaslat megteremt a lehetőségét annak, hogy a jogalanyoknak a Javaslat hatálya alá – kizárólag a támogatás hiánya miatt – nem tartozó képzési tevékenysége is a Javaslat hatálya alá tartozó felnőttképzési tevékenységnek minősüljön, amennyiben az érintett jogalany e képzési tevékenységet a Javaslatban foglaltak alapján szervezi.

A Javaslatban foglaltak szerint nem tartoznak a Javaslat hatálya alá azok az – általában más jogszabályban szabályozott – képzési tevékenységek, amelyeknek szabályozása valamely ágazat felelősségi körébe tartozik (pl. közszolgálati képzések, egészségügyi ágazati képzések, hatósági jellegű képzések). A Javaslat hatálya alóli kivételüket az indokolja, hogy e képzések sokféle ágazatot érintő, speciális jellege miatt a megfelelő szabályozás az egyes ágazatok felelősségének keretein belül lehetséges. Nem tartoznak a Javaslat hatálya alá – a kifejtett indokok miatt – a honvédelemért, a büntetés-végrehajtásért, a rendészetért és a katasztrófa elleni védekezésért felelős miniszter felelősségi körébe tartozó, a hivatásos beosztások betöltésére jogosító szakképzések és szakmai képzések körébe tartozó egyéb képzések és továbbképzések, valamint a kényszerintézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazására is felkészítő képzések és továbbképzések.

E szakképesítések Javaslat hatálya alóli kivételét e képzések sajátos, az ágazatra jellemző szabályozás indokolja, illetőleg az, hogy e szakképesítésekre irányuló képzések esetében a Javaslat által szabályozott engedélyezési és ellenőrzési rendszer nehezen lenne alkalmazható, illetőleg több vonatkozásban azzal ellentétes rendelkezéseket tartalmaz. Az állami felnőttképzési intézmény jogszabályban meghatározott kötelező feladatainak keretében szervezett képzések Javaslat hatálya alóli kivételét szintén ez utóbbi indokolja. Az Ftkv. a felnőttképzési tevékenységet szabályozó kerettörvénynek tekinthető, e tevékenység folytatásának általános feltételeit állapítja meg. Az Ftkv. több mint tíz éves alkalmazásának tapasztalata szerint az érintett képzések – azok közül is elsősorban a hatósági jellegű képzések – a Javaslat általános szabályozási keretébe nehezen vagy egyáltalán nem illeszthetők be, így indokolt a hatálya alóli kivételük. Ugyanakkor a képzések összessége áttekinthetőségének megteremtése indokolja, hogy a Javaslat hatálya alól kivételre

került képzések esetében a képzés szabályozásáért felelős miniszter adatot szolgáltatson a hatóság részére, mely a képzés megnevezését, valamint a képzés szervezésére jogosult intézmény nevének és székhelyének megjelölését tartalmazza.

A Javaslat – az általános hatályától eltérően – a kötelező statisztikai adatszolgáltatásról szóló rendelkezéseket a hatálya alól kivételre került képzések vonatkozásában is alkalmazni rendeli. Így az érintett rendelkezés az intézmények statisztikai adatszolgáltatási kötelezettségét nem csupán a felnőttképzési tevékenységet, hanem a Javaslat hatálya alól kivett képzési tevékenységet végző intézményekre is kiterjeszti. Az adatszolgáltatás indoka egyrészt a hatályos Fktv. alapján kötelező statisztikai adatszolgáltatás továbbvitele az adatok folyamatos felhasználásának érdekében, másrészt annak biztosítása, hogy az adatszolgáltatási rendszer kapcsolódni tudjon az európai uniós statisztikai adatszolgáltatási rendszerekhez.

A 2. §-hoz

A Javaslat az értelmező rendelkezések körében rendelkezik mindazokról a fogalmakról, melyeknek meghatározása a törvény alkalmazása szempontjából elengedhetetlen.

A 3-4. §-hoz

A Javaslat érintett szakaszai a felnőttképzési tevékenység folytatásának engedélyezési eljárására vonatkozó rendelkezéseket tartalmazzák. A Javaslatban foglaltak szerint felnőttképzési tevékenységet kizárólag engedéllyel rendelkező képző intézmény folytathat, határozatlan időre szóló engedély birtokában, amennyiben megfelel a törvényben, valamint a felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban foglalt feltételeknek. Az engedély kiadására, illetőleg módosítására, kiegészítésére irányuló kérelmet a hatósághoz kell benyújtani, amely közigazgatási hatósági eljárás keretében hatvan napon belül dönt a kérelemről. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvénytől (a továbbiakban: Ket.) eltérő, hosszabb ügyintézési határidő megállapítását az alábbi okok indokolják:

- az engedély széleskörű feltételrendszeréből adódóan a hatóságnak kellő időt szükséges biztosítani a tényállás tisztázásához (iratanyag megvizsgálása, szakértők kirendelése, helyszíni szemle elrendelése és lefolytatása stb.),
- a határozatlan időtartamra szóló engedély erősíti a hatóság körültekintő, minden feltétel részletes vizsgálatára irányuló kötelezettségét az engedélyezési eljárás során, melynek csak a hosszabb ügyintézési határidőben tud kielégítően eleget tenni,
- az engedélyezési eljárás – a felnőttképzési tevékenységen belül megtalálható sokszínű képzési tevékenység folytán – nem hasonlítható össze egyéb, más szolgáltatási tevékenységgel sem, mely jellemzően nem teszi lehetővé az egyszerű, mechanikus, kevés munkaórát igénylő ügyintézési folyamatot.

A Javaslat az engedélyezési eljárásban meghatározza az engedély kiadásának, módosításának és kiegészítésének fogalmát. Az engedély az abban szereplő képzések képzési kör megjelölésével történő engedélyezése, az engedély módosítása az intézmény meglévő engedélyének új képzési körrel történő bővítése, míg az engedély kiegészítése az intézmény engedélyében szereplő képzési

kör új képzéssel történő bővítése. A hatóság az engedély kiadására és módosítására irányuló eljárást kérelem, míg az engedély kiegészítésére irányuló eljárást bejelentés alapján folytatja le. A kiegészítésnél alkalmazandó egyszerűsített eljárást az indokolja, hogy ebben az esetben az intézmény már rendelkezik arra a képzési körre vonatkozó engedéllyel – így a képzési körre irányadó feltételekkel is -, amelynek keretén belül új képzést kíván indítani. Mindez lehetővé teszi, hogy a hatóság az engedélyezés szélesebb feltételrendszerének vizsgálata nélkül, a bejelentésben foglaltakra alapítsa döntését.

A Javaslatban foglaltak szerint a hatóság az engedélyezési eljárást szakértői bizottság – kivételképpen szakértő – bevonásával folytatja le. A szakértőt, illetőleg a szakértői bizottság tagjait a hatóságnak a törvény szerint engedéllyel rendelkező felnőttképzési szakértők és felnőttképzési programszakértők közül kell kirendelnie. Több szakértő – szakértői bizottság – eljárásban történő közreműködését az indokolja, hogy az engedélyezési eljárás során a hatóságnak vizsgálnia kell egyrészt a felnőttképzést folytató intézmény működésével kapcsolatos általános jogszabályi feltételeket, másrészt a kérelmében szereplő képzési programokhoz kapcsolódó speciális feltételeket. A Javaslatban szabályozott szakértői rendszer alapján az említett általános jogszabályi feltételeket a felnőttképzési szakértő, míg a képzési programokhoz kapcsolódó speciális feltételeket felnőttképzési programszakértő, vagy programok vizsgálatára is jogosult felnőttképzési szakértő vizsgálja.

Az 5. §-hoz

A Javaslat az engedéllyel rendelkező képző intézményekről szóló nyilvántartással, illetőleg annak vezetésével kapcsolatos rendelkezéseket tartalmazza. Mindezekkel összefüggésben – a szolgáltatási tevékenység megkezdésének és folytatásának általános szabályairól szóló törvényben (a továbbiakban: szolgáltatási törvény) foglaltakkal összhangban – megjelöli a nyilvántartás tartalmi elemeit, valamint a nyilvántartás vezetését ellátó hatóság ezzel kapcsolatos kötelezettségeit.

A 6-8. §-hoz

A Javaslatban foglaltak szerint a felnőttképzési szakterületen – amennyiben a vonatkozó törvény vagy a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály szakértő igénybevételel írja elő – két szakértői kör láthat el szakértői feladatokat. A differenciált, engedélyen alapuló felnőttképzési szakértői rendszer kialakítását a felnőttképzési tevékenység folytatásának széleskörű, az egyes képzési körök alapján is eltérő feltételrendszere, valamint a hatóság megfelelő ellenőrzési tevékenységének ellátása indokolja. A jogalkotó célja a tevékenység engedélyhez kötésével – mely a tevékenység folytatásához előírt szigorúbb feltételrendszerrel jár együtt – a tevékenységét magas szinten ellátó szakértői kör kialakítása.

Felnőttképzési szakértői és felnőttképzési programszakértői tevékenységet a hatóság, illetőleg a kamara engedélyével rendelkező személyek folytathatnak, amennyiben megfelelnek a törvényben, valamint a miniszteri rendeletben meghatározott egyéb feltételeknek. A Javaslat csupán két tevékenységfolytatási feltételt nevesít – büntetlen előélet, valamint az, hogy az adott személy nem áll felnőttképzési szakterületen szakértői tevékenység folytatását kizáró foglalkozástól eltiltás büntetés hatálya alatt -, míg a szakértői tevékenység folytatásához szükséges szakmai képzés, szakmai gyakorlat és az egyéb feltételek meghatározása miniszteri rendeletben történik.

A Ket. 12. § (3)-(4) bekezdése alapján a törvény biztosítja a kamara számára a felnőttképzési programszakértői tevékenység engedélyezésével kapcsolatos közigazgatási hatósági jogkör gyakorlását, valamint meghatározza a jogorvoslati fórumrendszert.

A Javaslat vonatkozó részei rendelkeznek arról, hogy a szakértői tevékenységet engedélyező hatóság és a kamara nyilvántartást vezet az engedéllyel rendelkező felnőttképzési szakértőkről és felnőttképzési programszakértőkről azzal, hogy a nyilvántartás természetes személyazonosító adatokon túli adattartalmát a szakértői tevékenység végzésének részletes feltételeiről szóló miniszteri rendelet határozza meg. A Javaslat a szolgáltatási törvényben, valamint az adatvédelmi jogszabályokban foglaltakkal összhangban határozza meg a szakértői nyilvántartásnak – a hatóság és a kamara által honlapjukon – közzétehető adatait, valamint a nyilvántartások kezelésének időtartamát.

A Javaslat részletezi a felnőttképzési szakértői és a felnőttképzési programszakértői tevékenység engedélyezését végző hatóságnak és kamarának e tevékenységet végzők ellenőrzésével kapcsolatos jogköreit, az ellenőrzés törvényi szintű szabályozást igénylő tartalmi elemeit (pl. adatigénylés a bűnügyi nyilvántartási rendszerből).

A 9. §-hoz

A Javaslatban foglaltak szerint a hatóság Felnőttképzési Szakértői Bizottságot (a továbbiakban: FSZB) működtet, melynek elsődleges feladata a felnőttképzési szakértői rendszer működtetéséhez kapcsolódik, illetőleg segíti a felnőttképzést folytató intézményeket a jogszabályoknak megfelelő minőségbiztosítási rendszerük kialakításában. Tagjai e törvényi célhoz igazodóan felnőttképzési szakértők és felnőttképzési programszakértők, elnökét és tagjait – a testület által ellátott feladatok jelentőségéhez mérten – a szakképzésért és felnőttképzésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) nevezi ki és menti fel.

Az FSZB törvényi szintű létrehozása és működtetése igazodik a törvényalkotó azon céljához, mely a felnőttképzés színvonalának emelésére irányul. A felnőttképzési tevékenység folytatásának engedélyezése és ellenőrzése során meghatározó szerep hárul a felnőttképzési szakértőkre és felnőttképzési programszakértőkre, hiszen szakvéleményük alapján képezi a hatóság és a kamara döntésének. Ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a hatóság feladatát képező szakértői felkészítésre, továbbképzésre, melynek megfelelő ellátásához a hatóság igénybe veszi az FSZB szakértelmét is.

Az FSZB a Javaslatban foglaltak szerint megállapítja, hogy a hozzá benyújtott minőségbiztosítási rendszer megfelel-e a miniszter rendeletében meghatározott minőségbiztosítási keretrendszernek. Ezzel orientálja, segíti a különböző minőségbiztosítási rendszereket alkalmazó felnőttképzést folytató intézmények jogszerű működését.

A vonatkozó szakasz az FSZB részletes feladatainak meghatározásával, továbbá a tagjainak megbízásával, felmentésével és díjazásával összefüggő szabályozást miniszteri rendeleti szinten kívánja rendezni.

A 10-11. §-hoz

A Javaslat vonatkozó szakaszai a felnőttképzés tartalmi követelményeit – a felnőttképzési tevékenység folytatásának feltételeit – összefoglaló módon szabályozzák, önálló szakaszokba foglalva az engedély megszerzéséhez, illetőleg az engedély megszerzését követő működéshez köthető feltételrendszert, mivel bizonyos feltételeknek az intézmény csupán a működése során tud eleget tenni (pl. ügyfélszolgálati rendszer működtetése). A Javaslat a későbbiekben a feltételrendszer elemeit egyenként részletezi.

A felnőttképzés folytatásának feltételrendszere a Javaslatban meghatározott képzési körökhöz kötötten differenciáltan szabályozott. A támogatott egyéb képzések vonatkozásában a törvényalkotó felmentést ad az egyes feltételek teljesítése alól (pl. minőségbiztosítási rendszer működtetése, vagyoni biztosítékkal rendelkezés), melynek indoka, hogy e képzéseket megvalósító intézmények képzéseiket általában kiegészítő tevékenységként, többnyire alaptevékenységükhöz kapcsolódóan látják el. Képzési tevékenységük általában nem rendszeres, csupán egy-egy támogatási projekthez kapcsolódó speciális tevékenység (pl. művelődési intézmény támogatással megvalósított, állampolgársági ismereteket nyújtó tanfolyama), így esetükben nem várható el a folyamatos képzési tevékenységet végző intézményektől megkívánt feltételek teljes körű teljesítése. Ugyanakkor a Javaslat az állam által elismert szakképesítések megszerzésére irányuló szakmai képzések vonatkozásában – a többi képzési körhöz képest – többletfeltételeket állapít meg mind az engedély megszerzéséhez, mind a működéshez köthetően annak okán, hogy e képzések szabályozásánál jelentkező állami felelősség szélesebb követelmény-, és ezen alapuló ellenőrzési rendszert kíván meg. E követelmények többségét a szakképzésről szóló törvény, valamint végrehajtási rendeletei szabályozzák, melyekre a Javaslat – a megfelelő tartalmi részeknél – utalást tartalmaz.

A 12-17. §-hoz

A Javaslat e szakaszai a felnőttképzés tartalmi követelményeit – a felnőttképzési tevékenység folytatásának feltételeit – elemenként részletezi.

A Javaslat 12. §-a az engedély megszerzésének egyik alapvető feltételét, a képzési programot, illetőleg annak kötelező tartalmi elemeit sorolja fel. A Javaslat az állam által elismert szakképesítések megszerzésére irányuló szakmai képzések esetén a szakképzésről szóló törvény szerinti szakmai és vizsgakövetelmények és a vonatkozó kerettanterv tartalmi követelményei alapján kidolgozott, a modulzáró vizsgák szervezésének és dokumentálásának rendszerét is bemutató képzési programot ír elő. Ezen kívül a támogatott egyéb szakmai képzés, valamint az általános nyelvi képzés és a támogatott egyéb nyelvi képzés esetén a Javaslatban szabályozott felnőttképzési szakmai programkövetelmények vagy nyelvi programkövetelmények nyilvántartásában szereplő program alapján kidolgozott képzési programot követel meg. E követelmények előírását egyrészt a Javaslat 10-11. §-aihoz fűzött indokok támasztják alá, másrészt a felnőttképzési szakmai programkövetelményekben, valamint felnőttképzési nyelvi programkövetelményekben szereplő követelmények figyelembevételének szükségessége a Javaslat 18-19. §-ainak indoklásában található.

A Javaslat 13. §-a a felnőttképzést folytató intézmény és a képzésben résztvevő felnőtt között – a Ptk. alapján – felnőttképzési szerződés írásban történő megkötését írja elő. Az e törvénnyel hatályon

kívül helyezésre kerülő Fktv-ben hasonló tartalommal szabályozott – az eddigi tapasztalatok tükrében hasznos és bevált – jogintézményt az új törvény is tartalmazza mindazokkal a kiegészítésekkel, változtatásokkal, melyek a szabályozás céljából és a tevékenység új feltételrendszeréből adódnak. A rendelkezés a polgári jog általános szabályai szerint szerződéskötési kötelezettséget ír elő – a felnőttképzési szerződés törvényben meghatározott tartalmának megfelelően – a tankötelezettsége teljesítése mellett felnőttképzésben is résztvevő, nem felnőtt személy vonatkozásában is, mivel e személyek tekintélyes hányada iskolarendszeren kívüli (pl. nyelvi) képzésben is részt vesz. Bár ez a személyi kör saját nevében felnőttképzési szerződést nem köthet, viszont a törvényes képviselőjének jóváhagyásával megkötendő szerződéssel biztosítható megfelelő jogi védelmük.

A Javaslat 14. §-a szerint a felnőttképzést folytató intézményeknek minőségbiztosítási rendszert kell működtetniük, melynek célja képzési tevékenységük minőségének folyamatos javítása. Az intézmény kizárólag olyan minőségbiztosítási rendszert működtethet, amely megfelel a miniszter rendeletében meghatározott keretrendszernek. Az intézménynek – e minőségbiztosítási rendszernek megfelelően – két évente legalább egyszer az intézmény tevékenységét érintő külső értékelést kell végeztetnie. A minőségbiztosítási rendszer kötelező működtetésének célja a képzés minőségi szempontból fontos tényezőinek megfelelő kezelése. Az Fktv. által szabályozott akkreditációs rendszer a nem egzakt módon meghatározott szakmai követelmények miatt csupán a formai követelmények számonkérésére koncentrált, így nem töltötte be rendeltetését, nem szolgálta a képzés minőségének javítását. A Javaslatban előírt minőségbiztosítási rendszer az értékelhető és ellenőrizhető követelményekre – a képzés tartalmi követelményeire – helyezi a hangsúlyt, melyek az oktatás színvonalának kulcstényezői. E szabályozás egyrészt megfelelő szabadságot ad az intézmények számára a különböző minőségbiztosítási rendszerek használatára vonatkozóan, másrészt egységes szempontok szerinti ellenőrzést tesz lehetővé a hatóság számára.

A Javaslat 15. §-a meghatározza azokat az adatokat, amelyeket az engedéllyel rendelkező felnőttképzést folytató intézménynek az engedélyben szereplő képzéseiről – elektronikus úton – szolgáltatnia kell a hatóság számára, amely azokról nyilvántartást vezet. Az adatszolgáltatás időpontja az adatok keletkezésének időpontjához igazodik, ugyanakkor a képzési folyamat figyelemmel kísérése érdekében indokolt, hogy a szolgáltatott adatokban bekövetkező valamennyi változást azonnal, illetőleg az adatszolgáltatásban szereplő időpont bekövetkezéséig jelezze a képző intézmény. A rendelkezés – a képzési tevékenységet végző intézmények adatszolgáltatási kötelezettségén túlmenően – adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő az Oktatási Hivatal Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központja (NYAK) számára is, mivel az államilag elismert nyelvvizsgát szervező és vizsgáztató tevékenységet folytató intézmények e hatóságnak szolgáltatnak adatot e vizsgák tekintetében.

A rendelkezés szerint a hatóság – a törvényben meghatározott bontásban – nyilvánosságra hozza a szolgáltatott adatokat abból a célból, hogy az intézmények képzési tevékenysége összehasonlítható legyen, és a nyilvánosság az intézményeket ösztönözze képzési minőségének folyamatos növelésére.

A Javaslat 16. §-a – a felnőttképzést folytató intézmények jogszerű működése ellenőrzésének elősegítése érdekében – meghatározza a felnőttképzést folytató intézmények számára, hogy mely dokumentumokat kell vezetnie, nyilvántartania, illetőleg meghatározott ideig megőriznie.

A Javaslat 17. §-a – a szolgáltatási törvény rendelkezéseivel összhangban, a szolgáltatás igénybevevőinek érdekében – kötelezi a felnőttképzést folytató intézményt az engedéllyel rendelkező felnőttképzést folytató intézmények nyilvántartásában szereplő nyilvántartási számának feltüntetésére, valamint az intézmény tevékenységével kapcsolatos tájékoztatókhoz, képzési programokhoz való hozzáférés biztosítására.

A 18-19. §-hoz

A Javaslat érintett szakaszai a felnőttképzési szakmai programkövetelmények és felnőttképzési nyelvi programkövetelmények célját és tartalmát részletezi. E követelmények célja az OKJ-n kívüli támogatott egyéb szakmai képzésekre, valamint az általános nyelvi és támogatott egyéb nyelvi képzésekre vonatkozó, egységes követelményrendszer meghatározása, hiszen jelenleg az iskolarendszeren kívüli képzések esetében hiányzik a képzések tartalmának jogszabályi szintű meghatározása. E követelményrendszer kialakítása és nyilvántartásba vétele biztosítja, hogy a felnőttképzés tartalmilag is szabályozottabbá és átláthatóbbá váljon, illetőleg az OKJ-ba tartozó és az egyéb szakmai képzések, valamint a nyelvi képzések minősége és követelményrendszere közelítsen egymáshoz.

A Javaslatban foglaltak szerint a felnőttképzési szakmai programkövetelmények nyilvántartását a kamara az agrárkamara bevonásával, míg a felnőttképzési nyelvi programkövetelmények nyilvántartását a hatóság vezeti. A rendelkezés meghatározza a nyilvántartásba vételre vonatkozó javaslat, illetőleg a nyilvántartás tartalmi elemeit, valamint a nyilvántartásba vétel szempontjait. Azzal, hogy a szakmai programkövetelmények nyilvántartását a kamara az agrárkamara bevonásával vezeti és gyakorolja az ezzel kapcsolatos jogosítványokat, elérhető, hogy e követelmények szakmai tartalma a gazdaság igényeit tükrözze. A programkövetelmények nyilvántartásának nyilvánossága biztosítja, hogy az érintett intézmények a képzést meghatározó követelményeket figyelembe vehessék a képzési programjuk elkészítése során, illetve tájékoztatást nyújt a képzésre jelentkezőnek is a képzés tartalmáról, követelményeiről.

A 20. §-hoz

Az érintett szakasz a felnőttképzést folytató intézmények tevékenységének hatósági ellenőrzésével kapcsolatos rendelkezéseket, valamint a nem jogszabályoknak megfelelő felnőttképzési tevékenységet folytató intézménnyel szemben megállapítható jogkövetkezményeket, szankciórendszert tartalmazza. A hatóság ellenőrzése kiterjed annak vizsgálatára, hogy az intézmény felnőttképzési tevékenységét engedély birtokában folytatja-e, illetőleg felnőttképzési tevékenysége megfelel-e a törvényben és annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban foglalt feltételeknek.

A Javaslat rögzíti, hogy a hatóság ellenőrzési tevékenységét felnőttképzési szakértő és felnőttképzési programszakértő bevonásával látja el azzal, hogy az OKJ-ba tartozó képzésekre vonatkozó ellenőrzési tevékenységében a gyakorlati képzés helye szerint illetékes területi gazdasági kamarának, az ágazatban működő szakmai kamara esetén a szakmai kamarának, valamint a vidékfejlesztési miniszter felelősségébe tartozó szakképesítés megszerzésére felkészítő képzés esetén az agrárkamarának is részt kell vennie. A kamara, a szakmai kamara, valamint az agrárkamara bevonását az OKJ-ba tartozó képzéseket érintő ellenőrzésbe az indokolja, hogy – a

gazdaság igényeinek közvetítőjeként – leginkább ezek a szervezetek képesek az érintett képzések szakmai tartalmát megfelelően megítélni.

A rendelkezés az ellenőrzés gyakorisága szempontjából eltérő szabályozást tartalmaz az engedély megszerzését megelőzően képzési tevékenységet nem folytató intézmények esetében, hiszen az általános – kétévenkénti – ellenőrzéshez képest esetükben – az engedély megszerzését követő két év során – évenkénti ellenőrzést ír elő. A vonatkozó szabályozást elsődlegesen az érintett intézmények tevékenysége jogszerű működése elősegítésének szándéka indokolja.

A Javaslat a jogszerűtlenül működő felnőttképzést folytató intézményekkel szemben fokozatosságra épülő szankciórendszert alkalmaz, az engedély visszavonását csak ismételt jogszabálysértés utáni – pénzbírságot követő – végső eszköznek tekinti. A pénzbírság összege a mindenkori kötelező legkisebb munkabér mértékéhez igazodik és a jogszabálysértés súlyához mért összeg kiszabását teszi lehetővé a hatóság számára a minimális és maximális mérték rögzítésével. A Javaslat szerint az engedély visszavonása alapesetben két évre, azonban a Javaslatban meghatározott súlyosabban minősülő esetekben öt évre szól azzal, hogy – a jogszabálysértés súlyossága alapján – a hatóságnak lehetősége van az engedély részbeni visszavonására is, mely biztosítja az intézmény számára a jogsértéssel nem érintett képzései folytatását. A szankciórendszerhez kapcsolódó rendelkezés szerint a hatóság tiltó határozatának ellenére felnőttképzési tevékenységet folytató intézmény – a bírság mellett – köteles a jogellenes tevékenység időszaka alatt beszedett képzési díjnak, valamint igazolt költségnek az azt megfizető részére történő visszafizetésére. E rendelkezés a képzésben részt vevők érdekeinek védelmét szolgálja. A Javaslatban foglaltak szerint az ellenőrzésre, illetőleg a szankciórendszer részletes szabályozására kormányrendeletben kerül sor.

A 21. §-hoz

A Javaslat meghatározza azokat a személyes és különleges adatokat, melyeket a felnőttképzést folytató intézményeknek nyilvántartania és kezelnie kell. Az adatok nyilvántartásának célja többirányú, egyrészt a felnőttképzést folytató intézményeknek a statisztikáról szóló 1993. évi XLVI. törvény alapján történő adatszolgáltatási kötelezettségének teljesítését szolgálja, másrészt a Javaslat adattovábbítást ír elő a felnőttképzést folytató intézmények számára az államháztartási vagy európai uniós források igénybevételeinek és felhasználásának ellenőrzése céljából az e támogatásokat ellenőrző szervek felé.

A 22. §-hoz

A Javaslat az iskolai rendszerű szakképzéssel összehangolt pályakövetési rendszer bevezetéséről szól, így igazodik a szakképzésről szóló törvény pályakövetésről szóló rendelkezéseihez. A rendelkezésben foglaltak szerint a felnőttképzést folytató intézmény a támogatott OKJ-ba tartozó képzéseiről – jelentés megküldésével – szolgáltat adatot a pályakövetés működtetéséért felelős szervnek. A Javaslat adatszolgáltatási kötelezettséget ír elő az OKJ-ba tartozó képzésben résztvevő felnőtt számára a képzéssel megszerezhető szakképesítés vagy egyéb kompetencia hasznosulására, vagy vállalkozási tevékenységének jellegére vonatkozóan, illetőleg foglalkoztatási jogviszony létesítése esetén a foglalkoztató számára a képzésben résztvevő felnőtt munkakörének megjelölésével.

A pályakövetési rendszer bevezetését az indokolja, hogy a munkaerő-piaci szempontból kiemelt jelentőségű, államilag támogatott tanfolyamokról, megszerzett képesítésekről jelenleg nincs egységes nyilvántartás, a képzések hasznosulásáról, munkaerő-piaci relevanciájáról nincs egységes visszajelzése sem a képző intézményeknek, sem a döntéshozóknak. Ezért átfogóan nem ítéltető meg a képzések eredményessége és a támogatások hatékonysága sem. A pályakövetési rendszer létrehozása a megszerzett szakképesítések hasznosulásáról nyújt nélkülözhetetlen információkat a szakképzési rendszer alakításáért felelős döntéshozóknak, a pályatanácsadással foglalkozóknak, valamint a pályaválasztó fiataloknak, szüleiknek, a pályamódosításra kényszerülő felnőtteknek.

A Javaslattal a pályakövetési rendszer működésével kapcsolatos részletes szabályok megállapítását kormányrendeleti szintre helyezi.

A 23-27. §-hoz

A Javaslattal e szakaszai összefoglalják a felnőttképzés támogatásának forrásait, valamint a támogatási források felhasználásának formáit, lehetőségeit. Ezek szerinti a felnőttképzés támogatásának 23. §-ban meghatározott forrásai a központi költségvetés, valamint európai uniós források.

A Javaslattal – a vonatkozó európai uniós normákkal és a hazai jogszabályokkal összhangban – biztosítja, hogy a felnőttképzés támogatására szolgáló források terhére támogatásban részesülhessen az a nem magyar állampolgár, aki a szabad mozgás és tartózkodás jogával rendelkező személyek beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvényben meghatározottak szerint a szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogát Magyarországon gyakorolja, vagy a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, és bevándorolt, letelepedett, befogadott illetőleg hontalan, menekült vagy menedékes jogállású.

A Javaslattal felhatalmazást ad a miniszter számára, hogy az e szakaszban felsorolt forrásokból támogatott, a hátrányos helyzetűek képzettségének, kompetenciáinak fejlesztése érdekében szervezett képzések, a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint a szociális szövetkezetekben történő foglalkoztatásra felkészítő képzések közül meghatározza azokat a képzéseket, amelyeket kizárólag az állami felnőttképzési intézmény végezhet. E rendelkezésre a képzések nemzetgazdasági szempontból történő koordinálása miatt van szükség.

A Javaslattal foglaltak szerint a Kormány – a digitális írástudás elterjesztése érdekében – rendeletben meghatározhatja azokat a képzéseket, melyekhez kapcsolódóan informatikai ismeretek nyújtására van szükség.

A Javaslattal 24-27. §-a összegyűjti mindazokat a forrásfelhasználási lehetőségeket, melyek jelenleg a felnőttképzés területén – jogszabályi rendelkezésekbe foglaltan – rendelkezésre állnak. Ezek a következők:

- a) az állam a fogyatékos felnőttek képzéséhez a költségvetési törvényben meghatározott mértékű normatív támogatást nyújthat,
- b) a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló törvény és a felhatalmazása alapján kiadott jogszabály tartalmazza a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból (a továbbiakban: NFA),

valamint európai uniós forrásokból felnőtt képzéséhez nyújtható, foglalkoztatás elősegítését célzó képzési támogatás szabályait,

c) az NFA képzési alaprésze központi keretének felnőttképzési célra fordítható része felhasználható a törvényben meghatározottak szerint.

A Javaslat 27. §-a rendelkezik arról, hogy a támogatást nyújtó szervezetnek a támogatásról szóló döntésének meghozatalakor figyelembe kell vennie a megyei fejlesztési és képzési bizottságnak az OKJ-ba tartozó képzések tekintetében a támogatható szakképesítésekre vonatkozó javaslatát. E rendelkezés a szakképzésről szóló törvénynek a megyei fejlesztési és képzési bizottságok OKJ-ba tartozó képzéseket érintő feladatait az iskolarendszeren kívüli szakképzésben (felnőttképzés) is alkalmazza az egységes szabályozás érdekében.

A 28. §-hoz

E szakaszok a törvény alkalmazásához szükséges kormány-, és miniszteri rendeletek megalkotására felhatalmazó rendelkezéseket tartalmazzák.

A 29. §-hoz

A Javaslat e szakasza hatályba léptető rendelkezés. A hatálybalépés – három szakasz kivételével történő – későbbi időpontjának megállapítása biztosítja, hogy a törvény elfogadása és hatálybalépése közötti időszakban a jogszabály végrehajtásához, alkalmazásához szükséges kormányrendeletek és miniszteri rendeletek elkészüljenek és a jogalkalmazók számára is kellő idő maradjon az új szabályozásra történő felkészülésre. A felnőttképzési szakmai és felnőttképzési nyelvi programkövetelmények általános hatálybalépést megelőző hatálybalépése elősegíti a törvény alkalmazására történő felkészülést.

A 30-33. §-hoz

A Javaslat e szakaszai átmeneti rendelkezéseket tartalmaznak, melyek a jogalkalmazók számára lehetővé teszik az Fktv. szerinti akkreditációs és szakértői rendszer meghatározott ideig történő fennmaradását, az új felnőttképzési rendszer megismertetése és zökkenőmentes bevezetése érdekében.

A 30. §-ban foglalt rendelkezés megkönnyíti az Fktv. alapján intézményi vagy programakkreditációval rendelkezők számára az új engedélyezési rendszerre történő áttérést, mivel a Javaslat szerint e jogalanyok akkreditációja 2014. augusztus 31-ig megfelel az e törvény alapján kiadott engedélynek azzal, hogy a 2013. január 1-jét követően akkreditációt szerzett intézmények – tekintettel az akkreditációs díjtételek összegére és az időszak rövidegére – kedvezménye 2015. március 31-ig tart.

A Javaslat 31. §-a a törvény hatálybalépésének időpontjában az Fktv. alapján indult, folyamatban lévő eljárások lefolytatására vonatkozó hatásköröket – az ügyek jellegére, illetőleg az Fktv-ben megjelenő hatásköri rendelkezésekre tekintettel – megosztja az állami foglalkoztatási szerv, valamint a hatóság között. A 32. § a törvény hatálybalépésekor a felnőttképzési szakértői nyilvántartásban szereplő személyeknek 2014. február 28-ig biztosítja a törvény alapján végezhető felnőttképzési szakértői és felnőttképzési programszakértői tevékenység végzését.

A Javaslat 33. §-a a hatálya alá nem tartozó egyes képzésekről szóló adatszolgáltatás első alkalommal történő teljesítésének határidejét tartalmazza.

A 34. §-hoz

A Javaslat e rendelkezése a belső piaci szolgáltatásokról szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) egyes rendelkezéseinek történő megfelelésről szól.

A 35-40. §-hoz

A Javaslat 35. §-a annak érdekében módosítja a Kkvt-t, hogy a felnőttképzést folytató intézmények vonatkozásában szűnjön meg azon előírás, hogy a hatóságnak az ellenőrzés során a kis- és középvállalkozásokkal szemben első esetben előforduló jogsértés esetén bírság kiszabása helyett figyelmeztetést kell alkalmaznia. Ez a rendelkezés nem bír kellő visszatartó erővel, és méltánytalanul előnyösebb helyzetbe hozza a súlyos jogszabálysértést elkövető intézményeket a kisebb szabálytalanságot elkövetőkkel szemben.

A 36. §-ban szereplő, az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény módosítását az Fktv. hatályon kívül helyezése, illetőleg a törvény által bevezetendő engedélyezési rendszer indokolja, az ÁFA mentesség a törvény hatálybalépéséhez kapcsolódóan az akkreditált képzések helyett az engedélyezett képzésekre terjed ki, valamint szabályozza az új engedélyezési rendszer bevezetésének átmeneti időszakában az ÁFA mentességet.

A Javaslat 37. §-a a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény módosítására irányul. A Javaslatban foglaltak szerint a súlyos jogszabálysértést elkövető felnőttképzést folytató intézmény engedélyét a hatóság részben vagy egészben visszavonhatja, azonban jelenleg nincs mód arra, hogy a nem megfelelő képzési tevékenységet végző intézmény vezetését ellátó személy – az intézmény engedélyének visszavonása esetén – ne töltsön be vezető tisztséget más gazdasági társaságnál. A törvényt módosítás e cél elérését szolgálja, a képzés minősége biztosításának szándékával, a képzésben résztvevők érdekeinek védelmével.

A Javaslat 38. §-a a gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. törvény módosítására irányul, a kamarának a felnőttképzéssel kapcsolatos feladatai ellátásának kamarai törvényben történő megjelenítése érdekében.

A Javaslat 39. §-a a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény azon rendelkezésének módosítására irányul, mely a felsőoktatási intézmények felnőttképzésben történő részvételét szabályozza. A jövőben a felsőoktatási intézmények a többi jogalannyal megegyező feltételekkel vehetnek részt a felnőttképzésben, mivel nincs indok a törvényi feltételek bármelyike alól történő felmentésükre.

A Javaslat 40. §-a a szakképzésről szóló törvény módosításáról, illetőleg kiegészítéséről szóló rendelkezést tartalmazza, mely

- a hatósági jellegű képzés fogalmának e törvényben szereplő fogalommal történő összehangolására,
- a modulzáró vizsgákkal kapcsolatos szabályozásnak az iskolarendszeren kívüli szakképzés vonatkozásában történő kiegészítésére, valamint

- a megyei fejlesztési és képzési bizottságnak az iskolarendszeren kívüli szakmai képzéseket érintő javaslattételi jogára vonatkozó rendelkezések pontosítására irányul.

A 41. §-hoz

A Javaslát e szakasza hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmaz az Fktv., illetőleg a szakképzésről szóló törvény vonatkozásában. Ez utóbbi módosítása azért szükséges, mivel az állami felnőttképzési intézmény létesítésére, fenntartására és működésére vonatkozó rendelkezések nem a felnőttképzésről szóló törvényben találhatóak.